

ПрАТ «ХайдельбергЦемент Україна»

Фінансова звітність згідно з МСФЗ

*За рік, що закінчився 31 грудня 2018 р.
разом зі Звітом незалежних аудиторів*

Зміст

ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНИХ АУДИТОРІВ

ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ

Баланс (звіт про фінансовий стан)	1
Звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід).....	4
Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)	6
Звіт про власний капітал	8

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1. Інформація про Компанію та основа складання фінансової звітності	12
2.1 Умови функціонування, поточна політична ситуація в Україні та припущення про безперервність діяльності.....	12
2.2 Суттєві облікові судження, оцінки та припущення	14
2.3 Основні положення облікової політики	16
2.4 Прийняті стандарти, які ще не вступили в дію	26
3. Доходи і витрати	28
4. Податок на прибуток.....	30
5. Інвестиції в асоційовані підприємства	32
6. Основні засоби.....	33
7. Запаси.....	34
8. Торгова дебіторська заборгованість	34
9. Грошові кошти та іх еквіваленти	35
10. Забезпечення виплат персоналу	35
11. Інші забезпечення (Забезпечення під рекультивацію земель).....	36
12. Процентні кредити та позики	37
13. Торгова та інша кредиторська заборгованість	38
14. Операції з пов'язаними сторонами	38
15. Операційні ризики, фактичні та умовні зобов'язання	40
16. Цілі та політика управління фінансовими ризиками	41
17. Події після звітної дати.....	44

**Звіт про управління
ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ХАЙДЕЛЬБЕРГЦЕМЕНТ УКРАЇНА»
(далі – Товариство, емітент)
Ідентифікаційний код 00292923,
місцезнаходження: 49044, м. Дніпро, вул. Барикадна, 15а**

Розділ I – Організаційна структура та опис діяльності Товариства

Приватне акціонерне товариство «ХайдельбергЦемент Україна» є виробником цементу та клінкеру.

Управління діяльністю Товариства здійснюють:

- Вищий орган Товариства - Загальні збори акціонерів Товариства;
- Наглядова рада Товариства, яка складається з 5 (п'ятьох) осіб;
- Виконавчий орган Товариства (колегіальний) – Правління Товариства складається з 5 (п'яти) Членів.

Приватне акціонерне товариство «ХайдельбергЦемент Україна» має у складі структурні підрозділи:

- Криворізький завод, м. Кривий Ріг, вул. Акціонерна, 1;
- Кам'янський завод, м. Кам'янське, вул. Тритуна, 37;
- Амвросіївський завод, смт. Новоамвросіївське, вул. 12 Грудня, 14

Цілями Товариства є:

- отримання прибутку за рахунок здійснення підприємницької діяльності, а саме: виробництва та реалізації продукції, виконання робіт та надання послуг юридичним та фізичним особам на внутрішньому та зовнішньому ринку, розвиток сучасної високоефективної системи виробництва у різних сферах діяльності,
- задоволення економічних і соціальних інтересів акціонерів та членів трудового колективу;
- захист клімату та збереження природних ресурсів.

Товариство здійснює діяльність у наступних напрямках:

- виробництво та реалізація цементу і клінкеру, інших видів будівельних матеріалів;
- видобування вапняку, гіпсу, крейди та інших корисних копалин;
- здійснення зовнішньоекономічної діяльності;
- перевезення вантажів залізничним транспортом;
- надання юридичних послуг;
- надання адміністративно-господарських послуг;
- надання послуг стосовно ведення бухгалтерської обліку і складання податкової звітності, а також з питань фінансової, економічної, соціальної, технологічної, виробничої, організаційної та кадрової роботи.

Види діяльності, для здійснення яких потрібна наявність ліцензій або дозволів, здійснюється Товариством тільки за наявності відповідних ліцензій або дозволів.

Товариство здійснює зовнішньоекономічну діяльність, керуючись законодавством України з питань зовнішньоекономічної діяльності.

Окремі види робіт, що потребують від виконавця спеціальних знань і допуску до робіт, пов'язаних з державною таємницею, виконуються особами, підготовленими в установленому до цих робіт порядку, при наявності допуску до державної таємниці відповідної форми. Захист державної таємниці здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про державну таємницю» та інших законодавчих актів з цього питання.

Розділ II – Результати діяльності

Протягом 2018 року виробнича діяльність Товариства носила сталій характер.

Обсяги реалізованого цементу в розрізі номенклатури:

№ п/п	Найменування	1 кв. 2018		2 кв. 2018		3 кв. 2018		4 кв. 2018		2018	
		обсяг, т	середня ціна грн. без ПДВ	обсяг, т	середня ціна грн. без ПДВ	обсяг, т	середня ціна грн. без ПДВ	обсяг, т	середня ціна грн. без ПДВ	обсяг, т	середня ціна грн. без ПДВ
1	Цемент ПЦ ІІБ-Ш-400 навал	33 388	1 336	72 513	1 414	93 571	1 451	82 045	1 552	281 517	1 457
2	Цемент ПЦ ІІБ-Ш-400 тара 25 кг EU	24 987	1 516	67 766	1 630	78 485	1 632	36 872	1 725	208 109	1 634
3	Цемент ПЦ ІІБ-Ш-400 тара 25 кг	1 354	1 512	4 493	1 615	3 462	1 610	1 848	1 700	11 157	1 615
4	Цемент ССШПЦ 400-Д60 навал	4 335	1 391	7 969	1 415	4 544	1 459	2 278	1 571	19 125	1 439
5	Цемент ШПЦ ІІА-400 навал	18 219	1 206	42 326	1 263	44 094	1 294	32 552	1 401	137 191	1 298
6	Цемент ПЦ ІІА-Ш-400 навал	40 432	1 311	82 893	1 401	104 714	1 408	87 926	1 503	315 964	1 420
7	Цемент ПЦ І-500-Н навал	15 529	1 717	24 632	1 729	29 287	1 749	29 120	1 883	98 568	1 779
8	Цемент ПЦ І-500-Н тара 25 кг	2 462	1 574	4 907	1 681	5 104	1 681	1 132	1 801	13 605	1 672
9	Цемент ПЦ І-500-Н тара 25 кг EU	2 295	1 738	11 454	1 815	9 634	1 784	2 928	1 932	26 311	1 810
10	Цемент ПЦ ІІА-Ш-400 тара 25 кг EU	1 782	1 591	7 470	1 668	10 641	1 694	5 809	1 786	25 701	1 700
11	інші	122	1 539	1 266	1 539	908	1 516	164	1 766	2 460	1 546
		144 904	1 402	327 688	1 487	384 444	1 501	282 673	1 587	1 139 708	1 506

Товариством в 2018 році вироблено:

Продукт	Тонн
Цемент в номенклатурі	1 133 700
Клінкер	833 400

Фінансові показники Товариства:

Показник	Сума, тис. грн.
Дохід від реалізації	1 796 374
Валовий прибуток	3 575
Чистий фінансовий результат (збиток)	(613 661)

Протягом 2018 року Товариством були сплачені наступні податки:

Податок	Сума, тис. грн.
Загалом у 2018 р., у т.ч.:	145 848
ПДВ оплачений митним органам	67 946
ЄСВ	26 799
ПДФО	24 943
Оренда землі	13 207
Податок з доходів нерезидентів	5 136
Збір за забруднення навколишнього середовища	3 195
Військовий збір	2 129
Збір за спецвикористання земель	1 405
Податок на землю	913
Податок на нерухоме майно	148
Збір за спецвикористання води	27

Розділ III – Ліквідність та зобов'язання

Склад оборотних активів, які забезпечують ліквідність Товариства згідно даних Звіту про фінансовий стан за 2018 рік представлено у таблиці нижче. Показник оборотних активів на кінець 2018 року в порівнянні з початком року зрос за рахунок збільшення виробничих запасів, як в кількісному так і в вартісному виразі.

Значення торгової дебіторської заборгованості істотно зменшилося за рахунок списання простроченої безнадійної заборгованості, яка була сформована в 2015 році, та зниження рівня заборгованості станом на 31.12.2018 року, передбаченого умовами контрактів з покупцями. Згадані умови передбачають повне погашення заборгованості у грудні кожного року. При цьому протягом року, а саме у період сезонного зростання продажів, рівень торгової дебіторської заборгованості значно вищий, наприклад станом на 30.06.2018 він складав 135 856 тис. грн. (в тому числі 91 891 тис. грн. безнадійна).

Зростання значення дебіторської заборгованості за розрахунками з бюджетом зросло за рахунок збільшення податкового кредиту з ПДВ.

Грошові кошти на кінець та початок року суттєво не змінились.

Оборотні активи

Актив 1	Код рядка 2	На початок звітного періоду 3	На кінець звітного періоду 4
		3	4
II. Оборотні активи			
Запаси:			
Виробничі запаси	1100	486 796	637 551
Незавершене виробництво	1101	280 612	391 294
Готова продукція	1102	166 489	187 088
Товари	1103	39 669	59 169
Поточні біологічні активи	1104	26	-
Векселі одержані	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за товари роботи послуги	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1125	93 123	8 998
з бюджетом	1130	50 039	54 694
з нарахованих доходів	1135	6 302	43 976
у тому числі з податку на прибуток	1140	-	-
із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3 483	3 811
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та іх еквіваленти	1165	22 393	20 644
Готівка	1166	39	39
Рахунки в банках	1167	22 354	20 605
Витрати майбутніх періодів	1170	139	2 185
Інші оборотні активи	1190	3 529	14 579
Усього за розділом II	1195	665 804	786 438

Наявні зобов'язання Товариства згідно даних Звіту про фінансовий стан за 2018 рік значно зросли за рахунок збільшення кредитів (від Банків резидентів та кредитора нерезидента).

Зобов'язання і забезпечення

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відсточені податкові зобов'язання	1500	-	-
Довгострокові кредити	1510	-	1 389 299
Інші довгострокові зобов'язання	1515	38 178	39 468
Довгострокові забезпечення	1520	50 900	48 283
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	1595	89 078	1 477 050
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити	1600	2 028 550	1 519 326
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари роботи послуги	1615	336 252	106 801
розрахунками з бюджетом	1620	2 031	2 177
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	25 278	30 458
одержаними авансами	1635	8 594	22 677
розрахунками з учасниками	1640	-	-
із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	4 335	17 306
Усього за розділом III	1695	2 405 040	1 698 745

Станом на 31.12.2018 непогашена частина залучених коштів складає:

- Довгострокові кредити – 1 389 299 тис. грн. – по даному рахунку обліковується кредити в іноземній валюті від нерезидента HeidelbergCement AG, термін погашення яких згідно договорів 31.12.2020 рік.
- Короткострокові кредити банків – 1 519 326 тис. грн. – по даному рахунку обліковуються кредити Банків резидентів у національній валюті на суму 1 390 921 тис. грн., термін погашення яких згідно договорів протягом 2019 року, та в сумі 128 405 - кредит в іноземній валюті від нерезидента HeidelbergCement AG, термін погашення якого згідно договору 31.12.2019 рік.

Метою залучення кредитних коштів по діючим кредитним угодам з ПАТ «ІНГ Банк Україна», АТ «УкрСиббанк», ПАТ «СЕБ КОРПОРАТИВНИЙ БАНК» та HeidelbergCement AG (Німеччина) є поповнення обігових коштів Товариства, які поряд з виручкою Товариства використовуються у господарській діяльності на закупівлю сировини, енергоносіїв (природний газ, вугілля), ТМЦ, сплату за виконані роботи, надані послуги, виплату заробітної платні робітникам та обов'язкових податків та зборів, сплату податків у Державний та місцеві бюджети України, виплату відсотків по залученим кредитним коштам.

Товариство нараховує зобов'язання та забезпечення у вигляді резервів:

Інші довгострокові зобов'язання рядок 1515	31.12.2017	31.12.2018
Резерв на рекультивацію	38 178	39 468

Товариством нараховано зобов'язання, яке відповідно до законодавства виникає у підприємства щодо приведення земельної ділянки, на якій розташований кар'єр, у стан, придатний для подальшого використання, тобто рекультивацію порушених земель.

Довгострокові забезпечення рядок 1520	31.12.2017	31.12.2018
Довгостроковий резерв по пенсійним забезпеченням	50 900	48 283

Товариством нараховані зобов'язання для забезпечення майбутнього відшкодування пенсійних виплат для пенсіонерів, які працюють на шкідливому виробництві та мають право на досрковий вихід на пенсію (список №1 та список №2).

Розділ IV – Екологічні аспекти

Інформація щодо фактичних обсягів викидів в атмосферне повітря, скидів у водні об'єкти, поводження з відходами та темпів росту виробництва
по підприємству Криворізький завод
ПрАТ "ХайдельбергЦемент Україна"

Вид забруднення	Період		% (збільшення / зменшення)	причини
	2018 року	2017 року		
1	2	3	4	5
Викиди в атмосферне повітря (тис. тонн)	1,917	1,897	1,05	Збільшення викидів, за рахунок збільшення об'єму споживання природного газу (у зв'язку з високою вологістю сировинних матеріалів та шлаку, що доставляються на завод). Також у зв'язку із збільшенням неорганізованих та залпових джерел викидів згідно нового звіту інвентаризації викидів, на підставі якого виданий Дозвіл на викиди №1211036400-352 від 12.06.2017 р.
Забрано води всього із природних джерел, усього (млн м ³)	-	-	-	-
Скинуто зворотних вод в поверхневі водні об'єкти, усього (млн м ³):	0,247281	0,216	14,48	Збільшення кількості утворення зливових та дренажних вод
з них:				
забруднених усього (млн м ³):	-	-	-	-
у тому числі:	-	-	-	-
без очищення (млн м ³)	-	-	-	-
Утворення відходів, (тис. тонн)	3,264	6,683	(51,16)	Зменшений об'єм утворення будівельних відходів та брухту чорних металів
Розміщення відходів, (тис. тонн)	-	-	-	-
Утилізовано відходів, (тис. тонн)	3,216	6,351	(49,36)	Зменшений об'єм утворення відходів

Обсяг виробленої продукції, (тонн, м3, кВт тощо): цемент	726 300	836 300		Зменшення купівельної спроможності споживачів у 2018 році
Обсяг реалізованої продукції (тис. грн.)	1 163 708	1 218 241		Зменшення обсягу готової продукції у 2018 році
Темпи росту виробництва (%)	86,85			Зменшення купівельної спроможності споживачів у 2018 році

Витрати на охорону навколишнього середовища у 2018 році

	Витрати у тис. грн.
Поточні витрати	8 215
Капітальні витрати	12 513
Екологічні платежі (податки)	3 193
Штрафи (в т.ч. компенсація шкоди)	85
Екологічні послуги	1 563

Надходження від природоохоронної діяльності

	Надходження у тис. грн.
Надходження від продажу відходів	6 603

Напрямок витрат	Поточні витрати	Капітальні витрати
	у тис. грн	у тис. грн
Всього по підприємству	-8,215	-12,513
▪ Криворізький завод	-5,523	-12,513
▪ Кам'янський завод	-2,693	-
<i>Деталізація</i>		
На охорону атмосферного повітря	-5,444	-12,513
▪ Криворізький завод	-3,156	-12,513
▪ Кам'янський завод	-2,288	-
На очищення зворотних вод	-1,316	-
▪ Криворізький завод	-1,316	-
▪ Кам'янський завод	-	-
Інші напрямки природоохоронної діяльності	-1,455	-
▪ Криворізький завод	-1,051	-
▪ Кам'янський завод	-405	-

Протягом 2018 року було фінансовано та виконано (капітальні витрати) наступні проекти у напрямку зменшення впливу виробництва на навколишнє середовище:

Установка нового фільтра на цементному млині №2 Криворізького заводу.

Придбання обладнання для збирання пилу із подальшим використанням у виробництві.

Розділ V – Соціальні аспекти та кадрова політика

Між Товариством та колективом Товариства укладено Колективний договір, який регулює виробничі, трудові та соціально – економічні відносини та узгоджує інтереси найманих працівників і власників.

Крім того діють інші процедури та політики у сфері кадрів та соціальних аспектів, які регулюють відносини між працівниками та Товариством, такі як:

1. Положення про підбір персоналу.
2. Положення про наставництво.
3. Положенні про адаптацію.
4. Кодекс ділової поведінки.
5. Політика про конфлікт інтересів компаній Групи.
6. Принципи лідерства.

Загалом за звітний період Товариства:

Середньооблікова чисельність штатних працівників за рік, чол.	959
Середньомісячна заробітна плата, грн.	9 894
Середньорічна заробітна плата, грн.	118 731
Фонд оплати праці штатних працівників за рік, грн.	113 862 669

Товариством у звітному періоді - 2018 році реалізовані соціальні заходи та здійснені виплати пов'язані з цими заходами, зокрема:

Напрямок	тис. грн.
Медичне страхування працівників	1 769
Одноразова заохочувальна виплата до ювілейних дат	391
Матеріальна допомога працівникам, що гостро потребують її	409
Матеріальна допомога на поховання	282
Одноразова допомога при виході працівників на пенсію	122
Грошова компенсація за додаткові відпустки з сімейних обставин зі збереженням заробітної плати	65
Матеріальне заохочення до Міжнародного Жіночого Дня	108
Матеріальне заохочення до Дня Будівельника	300
Матеріальне заохочення на оздоровлення	4 606
Придбання путівок у літні оздоровчі табори та подарунків на Новий Рік для дітей співробітників	1 273
Матеріальна допомога при народженні дитини і до досягнення нею 3-річного віку	43
Виплата компенсації транспортних витрат у випадку відсутності організованого перевезення робітників на роботу та з роботи	192
Загалом	9 561

Розділ VI Ризики

Товариство застосовує політику щодо управління ризиками згідно з спеціальним документом, яким встановлено основні характеристики системи внутрішнього контролю і управління ризиками в Товаристві – «Порядок управління ризиками та можливостями» П11 від, який введений в дію у Товаристві 01.06.2018 Наказом №209/1 (далі – П11). Опис систему контролю наведено у п 5 Розділу X - Звіт про корпоративне управління.

Розділ VII - Дослідження та інновації

Товариство не здійснює діяльність у напрямку досліджень та інновацій.

Розділ VIII – Фінансові інвестиції

Товариство має фінансові інвестиції, які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств. Тобто володіє частками двох компаній, які є спільно контролюваними:

1. Товариство з обмеженою відповідальністю «ХайдельбергБетон Україна», ПрАТ «ХайдельбергЦемент Україна» володіє 18,69 % Статутного капіталу Товариства.
2. Товариство з обмеженою відповідальністю «ХайдельбергГраніт Україна», ПрАТ «ХайдельбергЦемент Україна» володіє 0,26 % Статутного капіталу Товариства.

Розділ IX – Перспективи розвитку

За рік, що закінчився 31 грудня 2018 р., Товариство понесла збиток в сумі 613 661 тис. грн. (2017 р.: 430 983 тис. грн.) і на цю дату її поточні зобов'язання перевищували поточні активи на суму 912 307 тис. грн. (2017 р.: 1 739 236 тис. грн.). Вибуття грошових коштів від операційної діяльності Товариства у 2018 році склало 602 789 тис. грн. (2017 р.: надходження грошових коштів в сумі 97 294 тис. грн.).

Збитковість діяльності Товариства зумовлена, насамперед, погіршенням цін на цемент на ринку України та зростанням цін на сировину.

Керівництво вважає, що наступні чинники забезпечують підтримку безперервності діяльності та сприятимуть поліпшенню поточного фінансового стану Товариства:

- У грудні 2018 року материнська Товариство CBR Portland B.V. висловила готовність продати свою частку 99,831% у статутному капіталі Товариства. Материнською компанією була досягнута попередня домовленість з потенційним покупцем, яка є предметом затвердження з боку Антимонопольного комітету України. Станом на дату затвердження цієї фінансової звітності домовленість з потенційним покупцем знаходилась на затверджені Антимонопольним комітетом України, ім'я покупця ще не оголошено.

Фінансова звітність була складена у відповідності з принципом безперервності діяльності, який передбачає реалізацію активів і погашення зобов'язань у ході поточної операційної діяльності. Однак, оскільки новий покупець ще не підтвердив своєї спроможності та готовності підтримати діяльність Товариства, достовірність цієї підтримки являє собою суттєву невизначеність, яка може викликати значні сумніви щодо здатності Товариства продовжувати свою діяльність на безперервній основі, а отже Товариство може бути не в змозі реалізувати свої активи і погасити свої зобов'язання у ході поточної операційної діяльності.

Тим не менше, Товариство сподівається на покращення ситуації насамперед за рахунок того, що буде поновлено дію спеціального дозволу на користування надрами у Жовтокам'янському кар'єрі, що дозволить видобувати власний вапняк та значно скоротити собівартість цементу.

Розділ X - Звіт про корпоративне управління

1. Інформація про кодекс корпоративного управління

1.1. Товариство в своїй діяльності не керується власним кодексом корпоративного управління .

Відповідно до вимог чинного законодавства України, Товариство не зобов'язане мати власний кодекс корпоративного управління. Відповідно до ст. 33 Закону України «Про акціонерні товариства» питання затвердження принципів (кодексу) корпоративного управління товариства віднесено до виключної компетенції загальних зборів акціонерів. Загальними зборами акціонерів приватного акціонерного товариства «ХайдельбергЦемент Україна» рішення про затвердження кодексу корпоративного управління не приймалось, а отже кодекс корпоративного управління не затверджувався. З урахуванням вищезазначеного, посилання на власний кодекс корпоративного управління не наводиться.

1.2. Товариство не користується кодексом корпоративного управління фондою біржі, об'єднання юридичних осіб або іншим кодексом корпоративного управління. Товариство не приймало рішення про добровільне застосування зазначених кодексів. Крім того, акції Товариства на фондовах біржах не торгуються, Товариство не є членом будь-якого об'єднання юридичних осіб. З урахуванням вищезазначеного, посилання на кодекс корпоративного управління фондою біржі, об'єднання юридичних осіб або інший кодекс корпоративного управління не наводиться.

1.3. Посилання на всю відповідну інформацію про практику корпоративного управління, застосовану понад визначені законодавством вимоги: принципи корпоративного управління, які застосовуються Товариством в своїй діяльності , визначені чинним законодавством України та Статутом Товариства, який розміщений за посиланням: <https://www.heidelbergcement.ua/uk/public-documents>

Будь-яка інша практика корпоративного управління не застосовується.

2. Інформація щодо відхилень від положень кодексу корпоративного управління

Інформація щодо відхилень від положень кодексу корпоративного управління не наводиться, оскільки Товариство не має власного кодексу корпоративного управління та не користується кодексами корпоративного управління інших підприємств, установ, організацій.

3. Інформація про загальні збори акціонерів

11 квітня 2018 року проведені річні загальні збори акціонерів приватного акціонерного товариства «ХайдельбергЦемент Україна» (далі – Збори).

Кворум Зборів склав 99,908496%.

На Зборах були розглянуті та прийняті рішення з наступних питань:

Питання 1 порядку денного:

Обрання Лічильної комісії Загальних зборів акціонерів Приватного акціонерного товариства «ХайдельбергЦемент Україна».

Рішення, прийняте Зборами:

Обрати наступний склад Лічильної комісії для здійснення підрахунку голосів на Загальних зборах акціонерів Приватного акціонерного товариства «ХайдельбергЦемент Україна»:

- Яцентюк Надія Вячеславівна - член лічильної комісії, представник АТ «Райффайзен Банк Аваль»;
- Кутова Ольга Олексandrівна - член лічильної комісії, представник АТ «Райффайзен Банк Аваль»;
- Тизунь Олена Михайлівна - член лічильної комісії, представник АТ «Райффайзен Банк Аваль».

Питання 2 порядку денного:

Визначення порядку та способу засвідчення бюлетенів для голосування.

Рішення, прийняте Зборами:

Визначити наступний порядок та спосіб засвідчення бюлетенів для голосування: бюлете́ні для голосування та бюлете́ні для кумулятивного голосування (кожна сторінка бюлете́нія) засвідчуються підписом члена реєстраційної комісії, який видає бюлете́ні відповідному акціонеру (його представнику) при його реєстрації, якщо інше не передбачено Статутом Товариства.

Питання 3 порядку денного:

Затвердження річних результатів діяльності Товариства за 2017 рік та визначення порядку розподілу прибутку (покриття збитків) Товариства за 2017 рік.

Рішення, прийняте Зборами:

Затвердити річні результати діяльності Товариства за 2017 рік, які зазначені у Звіті про фінансові результати (звіті про сукупний дохід) за 2017 рік та визначити наступний порядок розподілу прибутку (покриття збитків) Товариства за 2017 рік, а саме: покриття збитків буде здійснено за рахунок прибутку наступного звітного періоду.

Питання 4 порядку денного:

Затвердження балансу Товариства станом на 31 грудня 2017 року.

Рішення, прийняте Зборами:

Затвердити баланс Товариства станом на «31» грудня 2017 року.

Питання 5 порядку денного:

Прийняття рішення за наслідками розгляду звіту Наглядової ради за результатами діяльності 2017 р.

Рішення, прийняте Зборами:

Затвердити звіт Наглядової ради за результатами діяльності 2017 р.

Питання 6 порядку денного:

Прийняття рішення за наслідками розгляду звіту Правління за результатами діяльності 2017 р.

Рішення, прийняте Зборами:

Затвердити звіт Правління за результатами діяльності 2017 р.

Питання 7 порядку денного:

Надання згоди на вчинення значного правочину, а саме укладання Змін та Доповнень до Договору про надання фінансових послуг №09/019 від 25 лютого 2010 року між Публічним акціонерним товариством "ІНГ Банк Україна" (надалі - Банк), Приватним акціонерним товариством "ХайдельбергЦемент Україна" та Товариством з обмеженою відповідальністю "КСЛ" (надалі - "Договір"), щодо збільшення Загального Розміру Лінії до EUR 20 000 000,00 (двадцять мільйонів євро), пролонгації Дати Закінчення Дії Лінії до 01 липня 2020 року та надання в Забезпечення Гарантії, виданої компанією HeidelbergCement AG, Німеччина, на користь Банку на повну суму зобов'язань Приватного акціонерного товариства "ХайдельбергЦемент Україна" та Товариства з обмеженою відповідальністю "КСЛ" за цим Договором, яка за формою та змістом відповідає вимогам Банку.

Рішення, прийняте Зборами:

Надати згоду на вчинення значного правочину, а саме укладання Змін та Доповнень до Договору про надання фінансових послуг №09/019 від 25 лютого 2010 року між Публічним акціонерним товариством "ІНГ Банк Україна" (надалі - Банк), Приватним акціонерним товариством "ХайдельбергЦемент Україна" та Товариством з обмеженою відповідальністю "КСЛ" (надалі - "Договір"), щодо збільшення Загального Розміру Лінії до EUR 20 000 000,00 (двадцять мільйонів євро), пролонгації Дати Закінчення Дії Лінії до 01 липня 2020 року та надання в Забезпечення Гарантії, виданої компанією HeidelbergCement AG, Німеччина, на користь Банку на повну суму зобов'язань Приватного акціонерного товариства "ХайдельбергЦемент Україна" та Товариства з обмеженою відповідальністю "КСЛ" за цим Договором, яка за формою та змістом відповідає вимогам Банку.

Питання 8 порядку денного:

Надання згоди на вчинення значного правочину, а саме укладання Додаткової угоди до Кредитної угоди про надання кредитної лінії №1509_01 від 15.09.2015 року на суму 15 000 000,00 (п'ятнадцять мільйонів) євро з плаваючою процентаю ставкою, укладеної (HeidelbergCement AG), що до подовження строку надання кредиту до 31.12.2020 року.

Рішення, прийняте Зборами:

Надати згоду на вчинення значного правочину, а саме укладання Додаткової угоди до Кредитної угоди про надання кредитної лінії №1509_01 від 15.09.2015 року на суму 15 000 000,00 (п'ятнадцять мільйонів) євро з плаваючою процентною ставкою, укладеної (HeidelbergCement AG), що до подовження строку надання кредиту до 31.12.2020 року.

Питання 9 порядку денного:

Надання згоди на вчинення значного правочину, а саме укладання Додаткової угоди до Кредитної угоди про надання кредитної лінії №1509_02 від 15.10.2015 року на суму 15 000 000,00 (п'ятнадцять мільйонів) євро з плаваючою процентною ставкою, укладеної (HeidelbergCement AG), що до подовження строку надання кредиту до 31.12.2020 року.

Рішення, прийняте Зборами:

Надати згоду на вчинення значного правочину, а саме укладання Додаткової угоди до Кредитної угоди про надання кредитної лінії №1509_02 від 15.10.2015 року на суму 15 000 000,00 (п'ятнадцять мільйонів) євро з плаваючою процентною ставкою, укладеної (HeidelbergCement AG), що до подовження строку надання кредиту до 31.12.2020 року.

Наглядовою радою Товариства для здійснення реєстрації акціонерів (іх представників) для участі у Зборах призначено Реєстраційну комісію (протокол № 02/18 від 12.02.2018 р.), представників депозитарної установи в составі із 3 осіб.

Голосування на Зборах з питань порядку денного проводилось бюллетенями.

Протягом 2018 року голосування на Зборах у формі заочного голосування не проводились.

Інших загальних зборів та позачергових загальних зборів акціонерів протягом 2018 року не скликалися та не проводилися.

4. Інформація про наглядову раду та виконавчий орган Товариства

Наглядова Рада Товариства складається із 5 (п'ятьох) осіб:

1. Ернесто Єліто – Голова Наглядової ради Товариства, якого обрано на засіданні наглядової ради 24 квітня 2017 року (протокол № 04/17 від 24.04.2017 р.);
2. Доктор Вольфрам Гертнер – Секретар Наглядової ради Товариства, якого обрано на засіданні наглядової ради 24 квітня 2017 року (протокол № 04/17 від 24.04.2017 р.);
3. Доктор Альберт Шойер – член Наглядової ради Товариства;
4. Крістіан Міклі – член Наглядової ради Товариства;
5. Роберт Брейер – член Наглядової ради Товариства.

Зазначений склад Наглядової ради Товариства обрано рішенням загальних зборів акціонерів Товариства, які відбулися 18.04.2017 року (протокол № 39 від 28 квітня 2017 року) зі строком повноважень на 3 роки.

Склад Наглядової ради з моменту обрання вищезазначеного складу не переобирається.

Комітети наглядової ради не створювалися.

Наглядова рада Товариства діє у відповідності до Статуту Товариства та Положення про Наглядову раду Товариства, затверджених Протоколом Загальних зборів акціонерів № 39 від 28.04.2017 року.

Відповідно до Статуту Товариства наглядова рада Товариства є органом Товариства, що здійснює захист прав та законних інтересів акціонерів Товариства, і в межах компетенції, визначеної Статутом Товариства та чинним законодавством України, контролює та регулює діяльність Виконавчого органу Товариства.

Члени наглядової ради обираються загальними зборами Товариства акціонерами на строк до трьох років.

Обрання членів Наглядової ради Товариства на Зборах Товариства здійснюється шляхом кумулятивного голосування.

Голова Наглядової ради Товариства обирається членами Наглядової ради Товариства на засіданні Наглядової ради Товариства із числа обраних Загальними зборами членів наглядової ради Товариства.

Секретар Наглядової ради Товариства може обиратись на засіданні Наглядової ради Товариства і не зі складу членів Наглядової ради, який в подальшому не має право голосувати на засіданнях наглядової ради.

У період з 01.01.2018 р. по 31.12.2018 р. Наглядовою радою Товариства, за участю 5 членів Наглядової ради, проведено 7 (сім) засідань Наглядової ради, на яких розглянуто 17 питань та прийнято 17 рішень щодо діяльності Товариства пов'язаних:

- з наданням згоди на вчинення значних правочинів, передбачених п.1. ст.70 Закону України «Про акціонерні товариства» - розглянуто 4 питання та ухвалено 4 рішення;
- з організацією чергових річних Загальних зборів акціонерів Товариства – розглянуто 13 питань та прийнято 13 рішень.

Зокрема на засіданнях Наглядової ради Товариства у 2018 році були прийняті наступні рішення:

1. Рішення про надання згоди на вчинення значного правочину, а саме: Контракту з компанією Eco Oil Energie s.r.o., Словачка Республіка, про закупівлю вугілля кам'яного марки MIAA на загальну суму 8 300 000,00 Євро (протокол 01/18 від 31.01.2018 року).
2. Рішення про скликання річних Загальних зборів акціонерного товариства для обговорення та прийняття рішення щодо проведення чергових Загальних зборів акціонерів Товариства (протокол 02/18 від 12.02.2018 року)
3. Рішення про визначення дати, місця часу проведення Загальних зборів Товариства та визначення часу початку та закінчення реєстрації акціонерів для участі у Загальних зборах, обрання голови та секретаря Загальних зборів (протокол 02/18 від 12.02.2018 року)
4. Рішення про визначення дати складання переліку акціонерів, що мають бути повідомлені про проведення Загальних зборів,- 26.02.2018 р. (протокол 02/18 від 12.02.2018 року)
5. Рішення про затвердження проекту порядку денного Загальних зборів (протокол 02/18 від 12.02.2018 року)
6. Рішення про визначення тимчасового порядку та способу засвідчення бюлетенів для голосування до прийняття відповідного рішення Загальними зборами (протокол 02/18 від 12.02.2018 року).
7. Рішення про обрання Депозитарної установи АТ «Райффайзен банк Аваль», яка надає Товариству додаткові послуги, затвердження умов Додаткової угоди № 1 до Договору про надання консультаційних послуг № 57-00/08-1111-Е (щодо інформаційного та організаційного забезпечення проведення загальних зборів акціонерів) від 16.02.2015 р. укладеного між ПрАТ «ХайдельбергЦемент Україна» та депозитарною установою АТ «РайффайзенБанк Аваль», встановлення розміру оплати її послуг в розмірі 32 00,00 грн. (протокол 02/18 від 12.02.2018 року).
8. Рішення про призначення складу реєстраційної комісії для реєстрації акціонерів (їх представників) для участі у загальних зборах (протокол 02/18 від 12.02.2018 року).
9. Рішення про формування складу тимчасової лічильної комісії для здійснення підрахунку голосів з першого питання порядку денного Загальних зборів (протокол 02/18 від 12.02.2018 року).
10. Рішення про визначення дати складання переліку акціонерів, які мають право на участь у Загальних зборах акціонерного товариства, а саме : 24 година 04.04.2018 р. (протокол 02/18 від 12.02.2018 року).
11. Рішення про обрання аудитора (аудиторської фірми) Товариства для проведення аудиторської перевірки за результатами діяльності Товариства у 2017 році, а саме: ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги». Затвердження умов договору № №ATTEST-2017-00279 від 15.11.2017 р. про надання аудиторських послуг з Товариством з обмеженою відповідальністю «Ернст енд Янг Аудиторські послуги», в тому числі розмір оплати послуг - 3 974 400,00 гривень. Предмет договору: аудитор проведе аудит і надасть висновок стосовно фінансової звітності ПрАТ «ХайдельбергЦемент Україна» станом на 31 грудня 2017 року та за рік, що закінчився зазначеною датою, складеної у відповідності до Міжнародних стандартів Фінансової звітності (протокол 02/18 від 12.02.2018 року).
12. Рішення про затвердження повідомлення про проведення Загальних зборів акціонерного Товариства Додаток №1 до Протоколу 03/18 від 28.02.2018 року. Визначення способу надіслання акціонерам Товариства повідомлення про проведення Загальних зборів та проекту порядку

- денного Загальних зборів: простим листом, у строк не пізніше ніж за 30 днів до дати проведення Загальних зборів акціонерного Товариства (протокол №03/18 від 28.02.2018 року).
13. Рішення про затвердження порядку денного Загальних зборів акціонерного товариства (протокол № 04/18 від 22.03.2018 року)
  14. Рішення про затвердження форми та тексту бюллетенів для голосування на Загальних зборах Додаток № 1 до протоколу № 04/18 від 22.03.2018 р. (протокол №04/18 від 22.03.2018 року).
  15. Рішення про надання згоди на вчинення значного правочину, передбаченого п.1. ст. 70 Закону України «Про акціонерні товариства», а саме: Договору про поставку щебня вапнякового між Товариством з обмеженою відповідальністю «Ферромет1» (код 32341106) на суму 430 000 000,00 (четириста тридцять мільйонів) гривень (протокол 05/18 від 29.10.2018 року).
  16. Рішення про надання згоди на вчинення значного правочину, передбаченого п.1. ст. 70 Закону України «Про акціонерні товариства», а саме: Договору про поставку щебня вапнякового між Товариством з обмеженою відповідальністю «Ферромет1» (код 32341106) на суму 430 000 000,00 (четириста тридцять мільйонів) гривень (протокол 06/18 від 29.10.2018 року).
  17. Рішення про надання згоди на вчинення значного правочину, передбаченого п.1. ст. 70 Закону України «Про акціонерні товариства», а саме: на укладення з АТ «СЕБ КОРПОРАТИВНИЙ БАНК» Додаткового договору до Кредитного договору № 464 від 21.12.2011 р. щодо продовження строку доступності Кредиту до 09.12.2020 р.

Станом на дату складання цього звіту Виконавчий орган Товариства складається із 4 (четирьох) осіб:

1. Сільвіо Тіде – Голова Правління, обраний на посаду 24 квітня 2017 року, Протокол Наглядової ради Товариства №04/17 від 24.04.2017 р.;
2. Ковальова Олена Валеріївна, керівник юридичної служби, 1978 року народження – член Правління;
3. Олейніков Вадим Борисович, директор із закупок, 1960 року народження – член Правління;
4. Шевчук Наталія Іванівна, керівник відділу управління бізнес-процесами, 1987 року народження – член Правління.

Зазначений склад Виконавчого органу Товариства обрано Наглядовою радою Товариства, 24.04.2017 р. (Протокол Наглядової ради № 04/17 від 24 квітня 2017 року) зі строком повноважень – 3 роки.

Відповідно до Статуту та Положення про Правління Товариства, колегіальний виконавчий орган в своїй діяльності керується нормами діючого законодавства України, Статутом Товариства.

Керівництво поточною діяльністю Товариства здійснює колегіальний виконавчий орган Товариства – Правління Товариства. Правління Товариства складається з 5 (п'яти) членів: Голови Правління та членів Правління, обирається Наглядовою радою Товариства строком на 3 (три) роки.

Кількісний склад Виконавчого органу Товариства було змінено з 5 на 4 членів в зв'язку із припиненням повноважень члена правління Товариства директора з економіки та фінансів Торубари Максима Станіславовича з 02.10.2017 р. (Протокол Наглядової ради №06/17 від 02.10.2017 р.).

Правління Товариства вирішує всі питання діяльності Товариства, крім тих, що належать до компетенції Загальних зборів Товариства, Наглядової ради Товариства.

Засідання Правління скликаються щомісячно або по мірі необхідності Головою Правління або членом Правління і вважаються правомочними, якщо на них присутні не менше 3 (трьох) його членів.

Комітети правління не створено.

У період з 01.01.2018 р. по 31.12.2018 р. проведено 17 Засідань Правління на яких розглянуто 68 питань у відповідності і на виконання яких було ухвалено 607 рішень які стосуються: затвердження договорів та правочинів згідно зі Статутом Товариства; питань пов'язаних з оцінкою, списанням, придбанням, продажем та передачею активів Товариства; питання пов'язані з наданням благодійної допомоги; розгляд питань по товарним кредитам.

5. Опис основних характеристик систем внутрішнього контролю і управління ризиками

Спеціальним документом, яким встановлено основні характеристики системи внутрішнього контролю і управління ризиками в Товаристві є «Порядок управління ризиками та можливостями» П11 від , яка введена в дію у Товаристві 01.06.2018 Наказом №209/1 (далі – П11).

П11 встановлює вимоги до ідентифікації, аналізу, оцінювання та управління ризиками та можливостями та має обов'язковий характер для всіх процесів інтегрованої системи управління процесами (далі – ІСУ) організації.

В процесі здійснення своєї діяльності кожний підрозділ проводить оцінювання середовища, в якому воно функціонує для виявлення потенційних ризиків та прорахунку їх наслідків. Під наслідками розуміється настання юридичної відповідальності за невиконання встановлених вимог або фінансових втрат.

Всі ризики, що ідентифікуються у підрозділах організації оцінюються керівниками підрозділів при формуванні операційного плану, плану CapEx, бюджету підрозділу, тощо.

Відповідальність за ідентифікацію та оцінювання ризиків за напрямками покладено на керівників відповідних підрозділів та служб Товариства.

Таблиця 1: відповідальність за ідентифікацію та оцінювання ризиків

Назва підрозділу	Сфера ідентифікації та оцінювання ризику/можливості
Юридична служба	Вплив змін законодавства на діяльність Товариства
Служба Директора з закупок	Ризики, пов'язані із поставками/замовленнями (сировинні матеріали/ТМЦ/тощо). Ризики, пов'язані із контрагентами.
Служба Директора з персоналу	Управління персоналом та соціальні фактори. Відносини з профспілками.
Служба Директора з маркетингу та продажів	Оцінювання ринку збути (наявність аналогічних товарів на ринку, конкуренція, контрафакт, тощо). Ризики, пов'язані із контрагентами.
Відділ управління бізнес-процесами	Управління процесами.
Служба логістики	Транспорт та доставка.
Служба Директора з економіки та фінансів	Фінансові ризики та макроекономічні фактори. Ризики в сфері доступу до інформації та її зберігання. Податкові ризики.
Інвестиційний відділ	Ризики, пов'язані з реалізацією інвестиційних проектів
Виробничий цех	Ризики, пов'язані із поставками/замовленнями (сировинні матеріали/ТМЦ/тощо). Ризики, пов'язані із контрагентами. Виробничі ризики.
Відділ управління процесом виробництва	Ризики, пов'язані із плануванням процесу виробництва.
Жовтоказ'янський кар'єр	Ризики, пов'язані із процесами, відданими в аутсорсинг, ризики пов'язані з виробничу діяльністю.
Лабораторія з контролю виробництва	Ризики пов'язані з використанням неякісної сировини, з якістю виготовленої продукції, тощо. Ризики, пов'язані із порядком проведення вхідного, оперативного та приймально-здавального контролю
Служба головного інженера з ремонту та ТО/Головного технічного інженера	Ризики, пов'язані із процесами, відданими на аутсорсинг, аварійними зупинками обладнання. Ризики, пов'язані з інфраструктурою підприємств (обладнання, будинки та споруди, мережі, тощо). Ризики, пов'язані із паливно-енергетичними ресурсами (відключення/аварії на ТП внутрішніх та постачальника електроенергії, обрив електромереж, тощо) Ризики пов'язані з АСУТП процесу виробництва продукції.

Назва підрозділу	Сфера ідентифікації та оцінювання ризику/можливості
Відділ мереж та підстанцій	Ризики, пов'язані із паливно-енергетичними ресурсами (відключення/аварії на газо-розподільчому устаткуванні власному та постачальника газу; відключення/аварії щодо водопостачання на власному устаткуванні та у контрагента)
Цех залізничного транспорту	Забезпечення поставки/транспортування
Виконавчі директора заводів, керівники цехів, служб, дільниць, відділів, служба охорони праці	Ризики у сфері охорони праці.
Виконавчі директора заводів	Ризики пов'язані із призупиненням діяльності заводів
Відділ охорони навколишнього середовища	Охорона навколишнього середовища (законодавчі вимоги, специфіка розташування, проектування, тощо).
Штаб цивільного захисту	Пожежна безпека, цивільний захист
Юридична служба, Служба директора з маркетингу та продажу, Служба директора з закупок.	Політичні фактори (стабільність політичної ситуації, наявність держзамовлень, місцева інфраструктура, міжнародні торгові відносини, тощо)

Перелік ризиків, визначений в П11 не є вичерпним та остаточно повним та може доповнюватись відповідно до змінюваного середовища організації

Для визначення значущості локальних ризиків та вибору підходу щодо поводження із ризиками, використовується методика, що базується на оцінюванні ймовірності виникнення ризику та важкості наслідків у випадку його реалізації.

Основні сфери ризиків Товариства:

- Ризики у сфері продажу та маркетингу
- Ризики у сфері реалізації інвестиційних проектів
- Фінансові ризики
- Податкові ризики
- Ризики, пов'язані з отриманням дозвільних документів (ліцензій, сертифікатів, декларацій, тощо)
- Ризики пов'язані з інфраструктурою організації
- Ризики стосовно якості продукції та напівфабрикатів
- Ризики у сфері охорони праці
- Ризики, пов'язані із охороною навколишнього середовища

Товариством проводиться оцінювання ризиків відповідно до сфери відповідальності у встановленому в організації порядку. Впроваджуються заходи щодо зниження значущості ризиків. Проводиться своєчасне інформування вищого керівництва щодо значущих ризиків у сфері своєї компетенції. Прогнозуються фінансові сценарії на наступний період за зверненням Керівників підрозділів/Директорів за напрямками. Проводиться оцінювання потенційних юридичних наслідків щодо ідентифікованих у підрозділах/відділах/службах ризиків.

«Порядок управління ризиками та можливостями» використовується Товариством в своїй діяльності та в загальному доступі не розміщувалось.

6. Перелік осіб, які прямо або опосередковано є власниками значного пакета акцій

Власник значного пакета акцій CBR Portland B.V., Нідерланди, зареєстрований в торговельному реєстрі під № 16084060, який володіє 39 618 299 969 штук простих іменних акцій Товариства, що складає 99,830838% у статутному капіталі.

7. Інформація про будь-які обмеження прав участі та голосування акціонерів на загальних зборах акціонерів на загальних зборах акціонерів Товариства

Згідно даних переліку акціонерів, які мають право на участь у загальних зборах акціонерного товариства, складеного Публічним акціонерним товариством «Національний депозитарій України» станом на 04.04.2018 року загальна кількість голосуючих акцій Приватного акціонерного товариства «ХайдельбергЦемент Україна» складає 39 654 625 943 штук простих іменних акцій.

Підстави виникнення обмежень Товариству не відомі та не наводяться в даному звіті.

8. Порядок призначення та звільнення посадових осіб Товариства

Відповідно до п. 9.3. Статуту Товариства Посадовими особами органів Товариства є - Голова та члени Наглядової ради Товариства, Голова та члени Правління Товариства та Корпоративний секретар Товариства (далі – Корпоративний секретар) (за наявності).

Відповідно до п.11.2., п.11.3., п.11.3.2., п.11.3.5., п.11.3.6., п.11.3.7., п.11.3.8., п.11.4. п.11.5. Статуту Товариства Наглядова рада, у складі із 5 осіб, обирається Загальними зборами Товариства акціонерами під час проведення загальних зборів товариства на строк до трьох років.

До складу Наглядової ради можуть бути обрані акціонери або особи, які представляють їхні інтереси (представники акціонерів), та/або незалежні директори.

Членом Наглядової ради не може бути особа, яка одночасно є членом Виконавчого органу Товариства або аудитором Товариства, а також особа, щодо якої законодавство України містить відповідні обмеження.

Обрання членів Наглядової ради Товариства на Загальних зборах Товариства здійснюється шляхом кумулятивного голосування, відповідно до якого одночасно проводиться голосування з обрання по всіх кандидатах в члени Наглядової ради Товариства, при цьому кожний акціонер має право віддати належнійому голоси повністю за одного кандидата або розподілити їх між кількома кандидатами. Під час проведення кумулятивного голосування загальна кількість голосів кожного акціонера помножується на кількість членів Наглядової ради Товариства. Підраховані у такий спосіб голоси складають загальну кумулятивну кількість голосів акціонера, якими він може розпоряджатися під час проведення кумулятивного голосування за обрання членів Наглядової ради Товариства. Кожна голосуюча акція під час проведення кумулятивного голосування надає право акціонерам Товариства та/або їх уповноваженим представникам розпоряджатися під час голосування кумулятивними голосами у кількості, що відповідає загальному кількісному складу Наглядової ради, встановленому Статутом Товариства.

Обраними до складу Наглядової ради Товариства вважаються кандидати, які набрали найбільшу кількість кумулятивних голосів акціонерів Товариства порівняно з іншими кандидатами. При підрахунку кумулятивних голосів, відданих за кандидатів у члени Наглядової ради Товариства, мають значення та підлягають урахуванню тільки кумулятивні голоси, віддані за відповідного кандидата.

Рішення про припинення повноважень членів Наглядової ради Товариства, у тому числі про дострокове припинення повноважень, може бути прийнято Загальними зборами Товариства тільки у відношенні всіх членів Наглядової ради Товариства (відповідного складу). Рішення приймається простою більшістю голосів акціонерів присутніх на Загальних зборах Товариства.

Зазначене положення не застосовується до права акціонера (акціонерів), представник якого (яких) обраний до складу Наглядової ради, замінити такого представника - члена наглядової ради.

Будь-який член Наглядової Ради Товариства може в будь-який час достроково припинити свої повноваження з власної ініціативи, повідомивши письмово про таке рішення Товариство не менш ніж за 14 днів до дати складання повноважень.

У такому випадку повноваження члена Наглядової ради припиняються без рішення Загальних зборів Товариства з одночасним припиненням договору між Товариством та таким членом Наглядової ради Товариства.

Повноваження члена Наглядової ради, окрім прямо передбачених законодавством випадків, також припиняються з одночасним припиненням договору між Товариством та таким членом Наглядової ради Товариства без рішення Загальних зборів у випадках:

- 1) фізичної неможливості виконання обов'язків;
- 2) визнання його недієздатним, обмежено дієздатним, померлим, безвісно відсутнім;
- 3) набрання законної сили вироком чи рішенням суду, яким члена Наглядової ради – фізичну особу засуджено до покарання, що виключає виконання нею обов'язків члена Наглядової ради Товариства;
- 4) в разі надання про себе завідомо недостовірної інформації під час перебування кандидатом на цю посаду, якщо цим Статутом чи діючим законодавством виключається можливість виконання такою особою обов'язків члена Наглядової ради Товариства.

У таких випадках повноваження члена Наглядової ради вважаються припиненими з дати надходження відповідної документально підтвердженої інформації до Товариства.

Повноваження членів Наглядової ради Товариства дійсні з моменту обрання Загальними зборами Товариства відповідного складу членів Наглядової ради Товариства та припиняються в момент прийняття Загальними зборами Товариства рішення про припинення повноважень членів Наглядової ради Товариства (відповідного складу), якщо інше не встановлено у відповідному рішенні Загальних зборів Товариства або цим Статутом.

Голова Наглядової ради Товариства обирається членами Наглядової ради Товариства на засіданні Наглядової ради Товариства із числа обраних Загальними зборами Товариства членів Наглядової ради Товариства. Секретар Наглядової ради може обиратись на засіданні Наглядової ради Товариства не зі складу членів Наглядової ради. В такому випадку Секретар Наглядової ради не має права голосу на засіданнях Наглядової ради.

Відповідно до п.12.1. Статуту Товариства Правління Товариства складається з 5 (п'яти) членів: Голови Правління та членів Правління, які обираються Наглядовою радою Товариства, що є їх виключною компетенцією та передбачено в п. 11.9.1. Статуту Товариства строком на 3 (три) роки. Головою та членом Правління Товариства може бути будь-яка фізична особа, яка має повну дієздатність і не є членом Наглядової ради. Одні й ті самі особи можуть бути обрані членами Правління Товариства неодноразово. У випадку закінчення строку, на який особа була обрана членом Правління Товариства, і неприйняття Наглядовою радою Товариства рішення з цього питання, така особа продовжує виконувати повноваження та функції, а також нести обов'язки члена Правління Товариства до моменту прийняття Наглядовою радою Товариства рішення про припинення повноважень та/або обрання іншої особи членом Правління Товариства.

Наглядова рада Товариства має право у будь-який момент прийняти рішення про припинення повноважень членів Правління Товариства та розірвання з ними трудових відносин, або рішення про відсторонення або усунення членів Правління Товариства.

Повноваження осіб, які були обрані членами Правління Товариства, припиняються в момент прийняття Наглядовою радою Товариства рішення про припинення повноважень, якщо інше не встановлено у відповідному рішенні Наглядової ради Товариства. Повноваження голови колегіального виконавчого органу припиняються за рішенням Наглядової ради з одночасним прийняттям рішення про призначення голови колегіального виконавчого органу або особи, яка тимчасово здійснюватиме його повноваження

Посада корпоративного секретаря Товариства відсутня, а отже порядок призначення Статутом не передбачено.

9. Повноваження посадових осіб Товариства

Повноваження Голови Наглядової ради передбачені п. 11.6. Статуту:

- 1) організовує та керує роботою Наглядової ради Товариства;
- 2) скликає засідання Наглядової ради Товариства та головує на них;
- 3) затверджує порядок денний засідань Наглядової ради Товариства;
- 4) постійно підтримує контакти з іншими органами Товариства та їх посадовими особами, виступає від імені Наглядової ради Товариства та представляє її права та інтереси у взаємовідносинах із ними, а

також - на підставі рішення Наглядової ради Товариства - представляє інтереси Наглядової ради Товариства у взаємовідносинах з сторонніми юридичними та фізичними особами;

5) готує доповідь про діяльність Наглядової ради, загальний стан справ Товариства та вжиті Наглядовою радою заходи, спрямовані на досягнення мети Товариства;

6) підписує від імені Наглядової ради Товариства розпорядження, що видаються на підставі рішень Наглядової ради Товариства;

7) на підставі відповідних рішень Наглядової ради Товариства підписує від імені Товариства трудовий договір (контракт) з особою, обраною на посаду Голови управління Товариства, розриває такий договір (контракт), вносить зміни до нього;

8) надає Наглядовій раді Товариства пропозиції щодо кандидатури для обрання Корпоративним секретарем Товариства;

9) здійснює інші повноваження необхідні для ефективного виконання Наглядовою радою її функцій та задач.

Повноваження Секретаря Наглядової ради Товариства передбачені п. 11.7. Статуту:

1) за дорученням Голови Наглядової ради повідомляє всіх членів Наглядової ради про проведення чергових та позачергових засідань Наглядової ради, забезпечує надання їм інформації та документів, які необхідні членам Наглядової ради Товариства для виконання своїх повноважень;

2) забезпечує Голову та членів Наглядової ради необхідною інформацією та документацією;

3) надсилає запити органам управління Товариства про надання документів та інформації, необхідної членам Наглядової ради Товариства, здійснює облік кореспонденції, яка адресована Наглядовій раді, та у необхідних випадках організовує підготовку відповідних відповідей;

4) оформляє документи Наглядової ради та забезпечує їх надання членам Наглядової ради та іншим посадовим особам органів управління Товариства;

5) веде та підписує протоколи засідань Наглядової ради;

6) інформує всіх членів Наглядової ради про рішення, прийняті Наглядовою радою шляхом заочного голосування;

7) складає протоколи засідань Наглядової ради Товариства та інших документів Наглядової ради Товариства, організовує їх належне зберігання;

8) організовує зберігання штампів та бланків Наглядової ради Товариства.

Повноваження Членів Наглядової ради Товариства передбачені п. 11.10. Статуту:

(1) отримувати будь-яку інформацію (за виключенням інформації, доступ до якої обмежений чинним законодавством про державну таємницю) відносно Товариства, якщо така інформація йому потрібна для виконання функцій члена Наглядової ради Товариства;

(2) вносити письмові пропозиції з формування плану роботи Наглядової ради Товариства, порядку денного засідань Наглядової ради Товариства;

(3) виражати письмовому незгоду з рішеннями Наглядової ради Товариства;

(4) ініціювати скликання засідання Наглядової ради Товариства;

(5) вносити пропозиції, обговорювати та голосувати з питань порядку денного засідань Наглядової ради Товариства;

(6) ознайомлюватися з протоколами засідань Наглядової ради Товариства, протоколами нарад, наказами та розпорядженнями голови Виконавчого органу Товариства;

(7) добровільно скласти свої повноваження члена Наглядової ради, передчасно попередивши про це Товариство не менш ніж за 14 (четирнадцять) днів;

(8) отримувати винагороду та компенсації, пов'язані з виконанням повноважень члена Наглядової ради Товариства, відповідно до рішень Загальних зборів Товариства;

(9) інші права, встановлені чинним законодавством України та цим Статутом.

Повноваження Голови Правління Товариства передбачені п. 12.4.2., Статуту:

- 1) здійснює керівництво та вирішує всі питання поточної діяльності Товариства, крім тих, що чинним законодавством, Статутом та рішеннями Загальних зборів віднесені до компетенції Загальних зборів Товариства та/або Наглядової ради Товариства, Правління Товариства в тому числі і виключної компетенції цих органів Товариства;
- 2) реалізує фінансову, інвестиційну, інноваційну, технічну та цінову політику Товариства;
- 3) виконує рішення Загальних зборів Товариства та рішення Наглядової ради Товариства, звітує про їх виконання;
- 4) на вимогу Наглядової ради Товариства готує та надає звіти з окремих питань своєї діяльності;
- 5) затверджує будь-які внутрішні документи Товариства, за винятком внутрішніх документів, затвердження яких віднесено до компетенції Загальних зборів Товариства, Наглядової ради Товариства та/або Правління Товариства;
- 6) виконує рішення Наглядової ради Товариства про скликання та проведення Загальних зборів Товариства відповідно до положень чинного законодавства України та цього Статуту. Надає пропозиції Наглядовій раді Товариства щодо скликання Загальних зборів Товариства та дополнення порядку денного Загальних зборів Товариства та проектів рішень Загальних зборів Товариства;
- 7) приймає рішення про прийняття на роботу в Товариство та звільнення з роботи працівників Товариства, а також вирішує інші питання трудових відносин із працівниками Товариства;
- 8) приймає рішення про заочення та накладення стягнень на працівників Товариства;
- 9) організує розробку та надає на затвердження Правління Товариства пропозиції щодо організаційної структури Товариства та її зміни, затверджує штатний розклад Товариства та посадові оклади працівників Товариства; затверджує організаційну структуру та штатний розклад відокремлених підрозділів Товариства;
- 10) призначає та звільняє керівників відокремлених підрозділів, а також виробничих структурних підрозділів;
- 11) визначає умови оплати праці керівників відокремлених підрозділів, виробничих структурних підрозділів;
- 12) приймає рішення про притягнення до майнової відповідальності керівників відокремлених підрозділів;
- 13) виступає від імені Товариства як уповноважений орган при розгляді та врегулюванні колективних трудових спорів з працівниками Товариства;
- 14) визначає умови, укладає та виконує від імені Товариства колективний договір із трудовим колективом Товариства та несе відповідальність за виконання його умов;
- 15) приймає рішення щодо організації та ведення діловодства в Товаристві;
- 16) видає довіреності від імені Товариства іншим особам представляти інтереси, захищати права та інтереси Товариства перед третіми особами, вчиняти правочини, підписувати договори (угоди, контракти) та інші документи, в тому числі й ті, рішення про укладання (оформлення) та/або погодження (затвердження) яких прийняті Загальними зборами Товариства, Наглядовою радою Товариства та/або Правлінням Товариства;
- 17) затверджує посадові інструкції та положення про виробничі та функціональні структурні підрозділи Товариства;
- 18) забезпечує ефективне використання активів Товариства;
- 19) приймає рішення щодо використання прибутку Товариства в розмірах і на цілі, передбачені планом (бюджетом) Товариства;
- 20) звітує перед Наглядовою радою Товариства в строки і по формах, які затверджено відповідними рішеннями Наглядової ради Товариства.

Відповідно до п.12.4.3. Статуту Голова правління Товариства має право:

- 1) вирішувати питання поточної господарської діяльності Товариства;

- 2) без довіреності здійснювати будь-які юридичні та фактичні дії від імені Товариства, щодо яких він був уповноважений цим Статутом, в межах компетенції та повноважень останнього, або був уповноважений відповідним рішенням Правління, Наглядової ради Товариства або Загальних зборів Товариства;
  - 3) представляти Товариство в його відносинах з іншими юридичними та фізичними особами, банківськими та фінансовими установами, органами державної влади і управління, державними та громадськими установами та організаціями, вести переговори, укладати та підписувати від імені Товариства будь-які угоди, договори, контракти та інші правочини в порядку визначеному цим Статутом та чинним законодавством України;
  - 4) відкривати поточні та інші рахунки в банківських та фінансових установах України або за кордоном для зберігання коштів, здійснення всіх видів розрахунків, кредитних, депозитних, касових та інших фінансових операцій Товариства у порядку, передбаченому чинним законодавством України;
  - 5) розпоряджатися майном та коштами Товариства, з урахуванням обмежень встановлених цим Статутом, внутрішніми положеннями Товариства та рішеннями Наглядової ради та/або Загальних зборів Товариства;
  - 6) з урахуванням вимог цього Статуту видавати, підписувати та відкликати доручення й довіреності працівникам Товариства, іншим фізичним та юридичним особам на здійснення від імені Товариства юридично значимих дій;
  - 7) видавати накази, розпорядження та інші організаційно-розпорядчі документи щодо діяльності Товариства;
  - 8) приймати на роботу, звільнюти з роботи, приймати інші рішення з питань трудових відносин Товариства з працівниками Товариства, з урахуванням положень цього Статуту;
  - 9) вживати заходів щодо заохочення працівників Товариства та накладання на них стягнень;
  - 10) надавати розпорядження та/або вказівки, які є обов'язковими для виконання усіма особами, які знаходяться у трудових відносинах із Товариством, та усіма уповноваженими представниками Товариства;
  - 11) здійснювати інші права та повноваження, передбачені Статутом:
- зокрема, передбачені п. 12.5. , право первого підпису будь-якого Договору від імені Товариства.

Повноваження Членів правління передбачені п. 12.2. Статуту

Правління Товариства вирішує всі питання діяльності Товариства, крім тих, що належать до компетенції Загальних зборів Товариства, Наглядової ради Товариства. Правління має право делегувати свої повноваження Голові Правління або іншому члену Правління шляхом прийняття відповідного рішення на засіданні Правління. До компетенції Правління, окрім інших, також належать питання:

- затвердження організаційної структури Товариства;
- затвердження договорів (правочинів) або низки суміжних договорів (правочинів), а також рішення щодо будь-яких інших зобов'язань від імені Товариства на суму, що перевищує 500 000 (п'ятсот тисяч) гривень або еквівалент цієї суми у іншій валюті.

Відповідно до п. 12.5. , право другого підпису будь-якого Договору від імені Товариства.

Повноваження Корпоративного секретаря передбачені п. 10.8. Статуту

Корпоративний секретар (у разі його наявності) реєструє заяву акціонера у журналі реєстрації заяв акціонерів і надає копії документів, необхідні для прийняття рішень з питань порядку денного для ознайомлення.

Голова правління
ПрАТ «ХайдельбергЦемент Україна»

Сільвіо Тіде

Звіт незалежного аудитора

Акціонерам та Наглядовій Раді Приватного акціонерного товариства «ХайдельбергЦемент Україна»

Звіт щодо аудиту фінансової звітності

Негативна думка

Ми провели аудит фінансової звітності Приватного акціонерного товариства «ХайдельбергЦемент Україна» («Компанія»), представленої на сторінках 1–44, що складається зі звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2018 року, та звіту про сукупний дохід, звіту про зміни у власному капіталі та звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, оскільки питання, описані в розділі «Основа для негативної думки» нашого звіту, є значущими, фінансова звітність, що додається, не відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Компанії на 31 грудня 2018 року, та її фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та не відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для негативної думки

(i) Компанія володіє цементним заводом, який знаходиться в м. Амвросіївка, в зоні поза межами контролю Уряду України.

Частка діяльності в зоні конфлікту за 2018 рік складала 0 тис. грн. (2017 рік: 0 тис. грн.) в чистому доході від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), 191 тис. грн (2017 рік: 0 тис. грн.) - в інших операційних доходах, 0 тис. грн. (2017 рік: 513 тис. грн.) - в адміністративних витратах, 0 тис. грн. (2017 рік: 0 тис. грн.) - в витратах на збут та 61 712 тис. грн. (2017 рік: 63 858 тис. грн.) - в інших операційних витратах.

Балансова вартість активів, які відносяться до заводу в м. Амвросіївка, що знаходилась в зоні конфлікту на 31 грудня 2018 року, складає 531 785 тис. грн. (2017 рік: 662 575 тис. грн.), включаючи 308 351 тис. грн. (2017 рік: 356 311 тис. грн.) основних засобів, 52 562 тис. грн. (2017 рік: 52 863 тис. грн.) незавершених капітальних інвестицій, 168 100 тис. грн. (2017 рік: 168 036 тис. грн.) запасів, 39 тис. грн. (2017 рік: 39 тис. грн.) грошових коштів та їх еквівалентів, 2 733 тис. грн. (2017 рік: 83 574 тис. грн.) дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги, 0 тис. грн. (2017 рік: 1 532 тис. грн.) іншої поточної дебіторської заборгованості та 0 тис. грн. (2017 рік: 220 тис. грн.) дебіторської заборгованості за розрахунками за виданими авансами.

Балансова вартість зобов'язань на 31 грудня 2018 року складає 24 716 тис. грн. (2017 рік: 5 966 тис. грн.), в тому числі 22 756 тис. грн. (2017 рік: 4 029 тис. грн.)

(i)

поточної кредиторської заборгованості за: розрахунками з оплати праці, 0 тис. грн. (2017 рік: 48 тис. грн.) поточної кредиторської заборгованості за: товари, роботи, послуги, 0 тис. грн. (2017 рік: 291 тис. грн.) поточної кредиторської заборгованості за: одержаними авансами, 1 960 тис. грн. (2017 рік: 1 598 тис. грн.) заборгованості за іншими податками та зборами. При наявності індикаторів зменшення корисності необоротних активів, що знаходяться в Амвросіївці станом на 31 грудня 2018 та 2017 років, Компанія не провела тестування на знецінення активів. Ми не мали змоги визначити вплив цього відхилення від МСФЗ на фінансову звітність Компанії.

(ii) При наявності індикаторів зменшення корисності на 31 грудня 2018 року, Компанія оцінила суму очікуваного відшкодування одиниць, які генерують грошові кошти - цементних заводів, розташованих поблизу міст Кривий Ріг та Кам'янське. Для обох цементних заводів станом на 31 грудня 2018 року було визначено, що сума очікуваного відшкодування дорівнювала нулю.

Станом на 31 грудня 2017 року Компанія здійснила оцінку суми очікуваного відшкодування одиниці, що генерує грошові кошти - цементного заводу, розташованого у місті Кривий Ріг. Балансова вартість цієї одиниці, що генерує грошові кошти, перевищила суму її очікуваного відшкодування на 106 132 тис. грн.

Компанія не визнала ці збитки від знецінення у фінансовій звітності станом на 31 грудня 2018 року та 2017 року та за роки, що закінчилися вказаними датами. В результаті, інші операційні витрати за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року, були заниженні на 394 995 тис. грн. (2017 рік: 106 132 тис. грн.), накопичені збитки були заниженні на 106 132 тис. грн. (2017 рік: 0 тис. грн.), основні засоби були завищені на 501 127 тис. грн. (2017 рік: 106 132 тис. грн.).

(iii) При наявності ознак зменшення корисності на 31 грудня 2018 та 2017 років, Компанія оцінила суму очікуваного відшкодування незавершеного будівництва балансовою вартістю 169 630 тис. грн. (2017 рік: 13 707 тис. грн.). Крім того, запасні частини балансовою вартістю 50 604 тис. грн. були некоректно класифіковані як запаси, замість незавершеного будівництва. Балансова вартість незавершеного будівництва, включаючи запасні частини, перевищувала їхню суму очікуваного відшкодування. Компанія не визнала зазначені збитки від знецінення у фінансовій звітності станом на 31 грудня 2018 року та 2017 року.

У результаті інші операційні витрати за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, були заниженні на 206 527 тис. грн. (2017 рік: 13 707 тис. грн.), незавершене будівництво станом на 31 грудня 2018 року було завищено на 169 630 тис. грн. (2017 рік: 13 707 тис. грн.), а запаси на 31 грудня 2018 року були завищені на 50 604 тис. грн.

(iv) У 2018 році кінцевий бенефіціарний власник Компанії, Heidelberg AG, підписав договір про відступлення права вимоги стягнення з Компанії кредиторської заборгованості у сумі 127 549 тис. грн. Припинення визнання кредиторської заборгованості було відображене Компанією в інших операційних доходах за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року. Дана транзакція являє собою операцію з власниками, яка повинна була бути відображенна безпосередньо в капіталі. В результаті, інші операційні доходи за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, були завищені, а додатковий сплачений капітал станом на 31 грудня 2018 року був занижений на 127 549 тис. грн.

(ii)

(v) У 2016, 2017 та 2018 роках Компанія отримала нові транші кредитів та змінила умови старих траншів процентних кредитів та позик. При первісному визнанні такі позики та зміни умов позик були визнані за номінальною вартістю. Витрати на відсотки за цими позиками нараховувалися за номінальною процентною ставкою, яка відрізнялася від ринкової. Це є відхиленням від МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» та МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка», які вимагають, щоб при первісному визнанні фінансові зобов'язання визнавались за справедливою вартістю, а для подальшої оцінки обліковувались за амортизованою вартістю з використанням ефективної ставки відсотка та, розрахунком витрат на відсотки на підставі ефективної ставки відсотка.

В результаті, фінансові витрати за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року, були заниженні на 55 293 тис. грн (2017 рік: 22 747 тисяч гривень), прибуток від курсових різниць, включений до інших операційних доходів за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, був занижений на 534 тис. грн (2017 рік: збиток від курсових різниць, включений до інших операційних витрат, був завищений на 7 660 тис. грн.), короткострокові позики станом на 31 грудня 2018 року були заниженні на 57 804 тис. грн. (2017 рік: 12 219 тис. грн.), додатковий капітал станом на 31 грудня 2018 року був занижений на 28 748 тис. грн. (2017 рік: 19 574 тис. грн.).

(vi) Компанія відобразила транспортні витрати, пов'язані з договорами, у яких транспортні витрати являють собою окреме зобов'язання щодо виконання у сумі 120 287 тис. грн. за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, у складі витрат на збут та згорнула доходи від транспортних послуг у розмірі 55 057 тис. грн з транспортними витратами за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року. Це є відхиленням від МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами», який вимагає, щоб вищезгадані транспортні витрати були відображені у собівартості реалізованої продукції.

В результаті, собівартість реалізованої продукції, товарів, робіт, послуг за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, була занижена на 175 344 тис. грн., витрати на збут за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, були завищені на 120 287 тис. грн., а чистий дохід від реалізації товарів, робіт, послуг за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, був занижений на 55 057 тис. грн.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Компанії згідно з Кодексом етики професійних бухгалтерів Ради з міжнародних стандартів етики для бухгалтерів («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Обмеження обсягу

Ми не змогли отримати достатні та належні аудиторські докази щодо балансової вартості активів та зобов'язань Компанії, що відносяться до заводу в Амвросіївці, станом на 31 грудня 2018 та 2017 років та частки заводу в Амвросіївці в доходах, витратах та збитку

(iii)

Компанії за 2018 та 2017 роки, в зв'язку з тим, що керівництво не змогло надати нам відповідні первинні документи.

Суттєва невизначеність, що стосується безперевності діяльності

Ми звертаємо увагу на Примітку 2.1 до фінансової звітності, в якій розкривається, що Компанія зазнала чистих збитків у сумі в сумі 613 661 тис. грн. (2017 рік: 430 983 тис. грн.) протягом року, що закінчився 31 грудня 2018 року, та на цю дату поточні зобов'язання Компанії перевищили її поточні активи на суму 912 307 тис. грн. (2017 рік: 1 739 236 тис. грн.). Відтік грошових коштів від операційної діяльності Компанії за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, склав 602 789 тис. грн. (2017 рік: надходження грошових коштів в сумі 97 294 тис. грн.). Як зазначено у Примітці 2.1, ці події або умови, разом із іншими питаннями, пов'язаними з операційним середовищем в Україні та припиненням діяльності Компанії в регіонах, де продовжується конфлікт в Донецькій та Луганській областях України, вказують, що існує суттєва невизначеність, що може поставити під значний сумнів здатність Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Нашу думку не було модифіковано щодо цього питання.

Ключові питання аудиту, що охоплюють найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, включно з оціненими ризиками суттєвих викривлень внаслідок шахрайства

Ключові питання аудиту - це питання, які на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядалися в контексті нашого аудиту фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань. Щодо кожного питання, описаного нижче, наш опис того, як відповідне питання розглядалось під час нашого аудиту, наведено в цьому контексті.

Ми виконали обов'язки, що описані в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту, в тому числі щодо цих питань. Відповідно, наш аудит включав виконання процедур, розроблених у відповідь на нашу оцінку ризиків суттєвого викривлення фінансової звітності. Результати наших аудиторських процедур, в тому числі процедур, що були виконані під час розгляду зазначених нижче питань, служать основою для висловлення нашої аудиторської думки щодо фінансової звітності, що додається.

Ключове питання аудиту

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

Визнання доходів

Визнання доходів було найбільш значущим питанням під час нашого аудиту через певні умови договорів з клієнтами, зокрема, умови поставки. Ці умови впливають на час визнання доходів. Крім того, застосування МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами» вимагало аналізу та впливало на визнання доходів.

Ми проаналізували облікову політику, яку Компанія застосувала стосовно визнання доходів. Ми протестували внутрішні контролі за процесом доходів і зосередилися на часі визнання доходу. Ми оцінили аналіз курівництва Компанії щодо часу, коли контроль над товарами переходить до клієнтів. Ми проаналізували незвичайні або несподівані операції, пов'язані з

Ключове питання аудиту

Інформація про доходи розкривається у Примітці 3 до фінансової звітності.

Як відповідне ключове питання було розглянуто під час нашого аудиту

визнанням доходів, та процес визнання знижок та вирахувань з доходів.

Ми порівняли доходи, визнані в результаті поставок, що відбулися наприкінці року, до супровідної документації, зокрема, ми зосередилися на часі визнання доходів. Ми проаналізували розкриття інформації, підготовлені Компанією, включаючи розкриття впливу застосування МСФЗ 15.

Інша інформація, що включена до Звіту про управління Компанії та Річної інформації емітента цінних паперів за 2018 рік

Інша інформація складається зі Звіту про управління (але не включає фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо неї), який ми отримали до дати цього звіту аудитора, і Річної інформації емітента цінних паперів (що включає Звіт про корпоративне управління), який ми очікуємо отримати після цієї дати. Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію.

Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо і не будемо робити висновку з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією. Як описано вище у розділі «Основа для негативної думки» у Компанії були такі відхилення від МСФЗ:

- (i) При наявності індикаторів зменшення корисності необоротних активів, що знаходяться в Амвросіївці станом на 31 грудня 2018 та 2017 років, Компанія не провела тестування на знецінення активів. Ми не мали змоги визначити вплив цього відхилення від МСФЗ на фінансову звітність Компанії.
- (ii) При наявності індикаторів зменшення корисності на 31 грудня 2018 року, Компанія оцінила суму очікуваного відшкодування одиниць, які генерують грошові потоки - цементних заводів, розташованих поблизу міст Кривий Ріг та Кам'янське та визначила, що для обох цементних заводів станом на 31 грудня 2018 року suma очікуваного відшкодування suma дорівнювала нулю. Компанія не визнала ці збитки від знецінення у фінансовій звітності станом на 31 грудня 2018 року та 2017 року та за роки, що закінчилися цими датами.
- (iii) При наявності ознак зменшення корисності на 31 грудня 2018 та 2017 років, Компанія оцінила суму очікуваного відшкодування незавершеного будівництва. Крім того, запасні частини були неправильно класифіковані як запаси, замість незавершеного будівництва. Балансова вартість незавершеного будівництва, включаючи запасні частини, перевищувала їхню суму очікуваного відшкодування. Компанія не визнала ці збитки від знецінення у фінансовій звітності станом на 31 грудня 2018 року та 2017 року та за роки, що закінчилися цими датами.

(v)

- (iv) У 2018 році кінцевий бенефіціарний власник Компанії, Heidelberg AG, підписав договір про відступлення права вимоги стягнення з Компанії кредиторської заборгованості. Припинення визнання кредиторської заборгованості було відображенено Компанією в інших операційних доходах за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року. Данна транзакція являє собою операцію з власниками, яка повинна була бути відображенена безпосередньо в капіталі.
- (v) У 2016, 2017 та 2018 роках Компанія отримала нові транші кредитів та змінила умови старих траншів процентних кредитів та позик. При первісному визнанні такі позики та зміни умов позик були визнані за номінальною вартістю. Витрати на відсотки за цими позиками нараховувалися за номінальною процентною ставкою, яка відрізнялася від ринкової. Це є відхиленням від МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» та МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка»
- (vi) Компанія відобразила транспортні витрати, пов'язані з договорами, у яких транспортні витрати являють собою окрім зобов'язання щодо виконання за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року, у складі витрат на збут та згорнула доходи від транспортних послуг транспортними витратами за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року. Це є відхиленням від МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами», який вимагає, щоб вищезгадані транспортні витрати були відображені у собівартості реалізованої продукції.

Ми дійшли висновку, що інша інформація, включена до розділів Результати операцій та Ліквідність та зобов'язання у Звіті про управління за 2018 рік є суттєво викривленою з тих самих причин.

Коли ми ознайомимося з Річною інформацією емітента цінних паперів (що включає Звіт про корпоративне управління), якщо ми дійдемо висновку, що в ній існує суттєве викривлення, нам потрібно повідомити про це питання Наглядовій раді.

Відповіальність управлінського персоналу та Наглядової Ради за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповіальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповіальність за оцінку здатності Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Компанію чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Наглядова Рада несе відповіальність за нагляд за процесом фінансового звітування Компанії.

(vi)

Відповіальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашиими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом всього завдання з аудиту. Окрім того, ми:

- ▶ ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, та отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, невірні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- ▶ отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Компанії;
- ▶ оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- ▶ доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наши висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Тим не менш, майбутні події або умови можуть примусити Компанію припинити свою діяльність на безперервній основі;
- ▶ оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та подій, що лежать в основі її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

Ми повідомляємо Наглядовій Раді, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати,

включаючи будь-які суттєві недоліки системи внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо Наглядовій Раді, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась Наглядовій Раді, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Додатково до вимог Міжнародних стандартів аудиту, у звіті незалежного аудитора ми надаємо також інформацію відповідно до ч. 4 ст. 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII («Закон № 2258-VIII»):

Призначення аудитора та загальна тривалість продовження повноважень

21 вересня 2012 року нас було вперше призначено Наглядовою Радою Компанії в якості незалежних аудиторів для проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності Компанії. Наше призначення щорічно поновлюється Наглядовою Радою Компанії. Загальна тривалість безперервного виконання наших повноважень із проведення обов'язкового аудиту Компанії становить 6 років.

Щодо узгодження звіту незалежного аудитора з додатковим звітом для Наглядової Ради

Ми підтверджуємо, що наш звіт незалежного аудитора узгоджується з додатковим звітом для Наглядової Ради Компанії, який ми випустили 17 квітня 2019 року відповідно до вимог ст. 35 Закону № 2258-VIII.

Надання неаудиторських послуг

Ми заявляємо, що неаудиторські послуги, на які встановлено обмеження у ч. 4 ст. 6 Закону № 2258-VIII, нами не надавались. Також, ми не надавали Компанії жодних неаудиторських послуг, окрім тих, що розкриті в фінансовій звітності або звіті про управління.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є
Олексій Кредісов.

Олексій Анатолійович Кредісов
Партнер
Від імені ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги»
м. Київ, Україна

17 квітня 2019 року

ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» включено до Реєстру аудиторів
та суб'єктів аудиторської діяльності, який веде Аудиторська палата України.
Номер реєстрації у Реєстрі: 3516.

(ix)

ПрАТ «ХайдельбергЦемент Україна»
Фінансова звітність
(в тисячах гривень)

Підприємство: ПрАТ «ХайдельбергЦемент Україна»	Дата (рік, місяць, число)	2018 12 31
Територія: Дніпропетровська область	за ЄДРПОУ	00292923
Організаційно-правова форма господарювання:	за КОАТУУ	12101369
акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності: Виробництво цементу	за КВЕД	23.51
Середня кількість працівників: 973		
Адреса: Україна, 49044, Дніпропетровська область, м. Дніпропетровськ, вул. Барикадна, 15А		
Одниниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма N 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)		

Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

V

**БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)
НА 31 ГРУДНЯ 2018 Р.**

Актив	Форма N 1	Код за ДКУД	1801001
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	13 760	13 404
первинна вартість	1001	24 952	25 005
накопичена амортизація	1002	(11 192)	(11 601)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	195 834	222 192
Основні засоби:	1010	869 383	796 073
первинна вартість	1011	1 654 689	1 684 566
знос	1012	(785 306)	(888 493)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первинна вартість	1021	-	-
накопичена амортизація	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції:		-	-
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	10 864	10 010
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	1 089 841	1 041 679

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
II. Оборотні активи			
Запаси:	1100	486 796	637 551
Виробничі запаси	1101	280 612	391 294
Незавершене виробництво	1102	166 489	187 088
Готова продукція	1103	39 669	59 169
Товари	1104	26	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за товари роботи послуги	1125	93 123	8 998
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	50 039	54 694
з бюджетом	1135	6 302	43 976
з нарахованих доходів	1140	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	3 483	3 811
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	22 393	20 644
Готівка	1166	39	39
Рахунки в банках	1167	22 354	20 605
Витрати майбутніх періодів	1170	139	2 185
Інші оборотні активи	1190	3 529	14 579
Усього за розділом II	1195	665 804	786 438
III. Необоротні активи утримувані для продажу та групи вибуття	1200	-	-
БАЛАНС	1300	1 755 645	1 828 117

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	396 854	396 854
Додатковий капітал	1410	37 821	37 821
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток	1420	(1 173 113)	(1 782 318)
Неоплачений капітал	1425	-	-
Вилучений капітал	1430	(35)	(35)
Неконтрольована частка	1490	-	-
Усього за розділом I	1495	(738 473)	(1 347 678)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Довгострокові кредити	1510	-	1 389 299
Інші довгострокові зобов'язання	1515	38 178	39 468
Довгострокові забезпечення	1520	50 900	48 283
Цільове фінансування	1525	-	-
Усього за розділом II	1595	89 078	1 477 050

ПрАТ «ХайдельбергЦемент Україна»
 Фінансова звітність
 (в тисячах гривень)

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити	1600	2 028 550	1 519 326
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			-
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари роботи послуги	1615	336 252	106 801
розрахунками з бюджетом	1620	2 031	2 177
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	25 278	30 458
одержаними авансами	1635	8 594	22 677
розрахунками з учасниками	1640	-	-
із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	4 335	17 306
Усього за розділом III	1695	2 405 040	1 698 745
IV. Зобов'язання пов'язані з необоротними активами утримуваними для продажу та групами вибуття			
	1700	-	-
БАЛАНС	1900	1 755 645	1 828 117

Керівник

Головний бухгалтер

Підприємство: ПрАТ «ХайдельбергЦемент Україна»

Дата (рік місяць число)
 за ЄДРПОУ

2018   12   31
00292923

**ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)
 ЗА 2018 РІК**

Форма N 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття 1	Код рядка 2	За звітний період 3	За аналогічний період попереднього року 4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 796 374	1 780 382
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 792 799)	(1 408 042)
Валовий:			
Прибуток	2090	3 575	372 340
Збиток	2095	-	-
Інші операційні доходи	2120	240 026	15 323
Адміністративні витрати	2130	(130 066)	(124 378)
Витрати на збут	2150	(211 859)	(142 938)
Інші операційні витрати	2180	(203 132)	(362 486)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
Прибуток	2195	(301 456)	(242 139)
Збиток	2200	-	2 134
Дохід від участі в капіталі	2220	6 066	69
Інші фінансові доходи	2240	994	-
Інші доходи	2250	(317 992)	(190 717)
Фінансові витрати	2255	(854)	-
Втрати від участі в капіталі	2270	(419)	(330)
Фінансовий результат до оподаткування:			
Прибуток	2290	-	-
Збиток	2295	(613 661)	(430 983)
Дохід (витрати) з податку на прибуток	2300	-	-
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
Прибуток	2350	-	-
Збиток	2355	(613 661)	(430 983)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід, що не підлягає рекласифікації до складу прибутків або збитків	2445	4 412	(16 539)
Інший сукупний дохід до оподаткування, що не підлягає рекласифікації до складу прибутків або збитків	2450	4 412	(16 539)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом, що не підлягає рекласифікації до складу прибутків або збитків	2455	(794)	2 977
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	3 618	(13 562)
Сукупний дохід (сума рядків 2350 2355 та 2460)	2465	(610 043)	(444 545)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1 710 078	1 270 409
Витрати на оплату праці	2505	114 676	89 267
Відрахування на соціальні заходи	2510	26 402	21 002
Амортизація	2515	104 891	103 213
Інші операційні витрати	2520	401 045	399 614
Разом	2550	2 357 092	1 883 505

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	39 685 432 400	39 685 432 400
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	39 685 432 400	39 685 432 400
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	(0,01)	(0,02)
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	(0,01)	(0,02)
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Керівник

Головний бухгалтер

Підприємство: ПрАТ «ХайдельбергЦемент Україна»

Дата (рік місяць число)
 за ЄДРПОУ

2018 | 12 | 31
 00292923

ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (ЗА ПРЯМIM МЕТОДОМ)
ЗА 2018 РІК

Форма N 3

Код за ДКУД

1801004

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	1 776	821
Повернення податків і зборів	3005	1 472	1 142
у тому числі податку на додану вартість	3006	–	–
Цільового фінансування	3010	–	–
Отримання субсидій, дотацій	3011	15	25
Отримання авансів від покупців і замовників	3015	2 263 068	2 241 010
Повернення авансів	3020	5 140	978
Відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	102	69
Боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	–	–
Інші надходження	3095	178	520
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(1 491 147)	(991 387)
Праці	3105	(90 278)	(71 034)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(34 774)	(26 654)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(51 208)	(114 316)
Зобов'язань з податку на прибуток	3116	–	–
Зобов'язань з податку на додану вартість	3117	(105)	(66 488)
Зобов'язань з інших податків і зборів	3118	(51 103)	(47 828)
Авансів	3135	(1 199 346)	(936 040)
Повернення авансів	3140	(1 208)	(1 412)
Цільових внесків	3145	–	–
Інші витрачання	3190	(6 579)	(6 428)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	(602 789)	97 294
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	–	–
необоротних активів	3205	194	1 176
Надходження від отриманих:			
відсотки отримані	3215	–	–
дивіденди отримані	3220	–	–
Надходження від деривативів	3225	–	–
Інші надходження	3250	–	–
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	–	–
необоротних активів	3260	(77 746)	(46 616)
Виплати за деривативами	3270	–	–
Інші платежі	3290	–	–
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(77 552)	(45 440)

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	-	-
Отримання позик	3305	81 830 314	11 039 507
Інші надходження	3340	-	-
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	-	(35)
Погашення позик	3350	(80 872 600)	(10 978 257)
Сплату дивідендів	3355	-	-
Витрати на сплату відсотків	3360	(278 989)	(135 158)
Інші платежі	3390	-	-
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	678 725	(73 943)
Чистий рух коштів за звітний період	3400	(1 616)	(22 089)
Залишок коштів на початок року	3405	22 393	43 904
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(133)	578
Залишок коштів на кінець року	3415	20 644	22 393

Керівник

Головний бухгалтер

Світлана Волок

Підприємство: ПрАТ «ХайдельбергЦемент Україна»

Дата (рік, місяць, число) 2018 | 12 | 31
 за ЄДРПОУ 00292923

ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ
ЗА 2018 РІК

Форма N 4

Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Належить власникам материнської компанії						Розом	Неконтрольована частика	Розом	
		Зареестрований капітал	Додатковий капітал	Капітал у дооцінках	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток	Неоплачений капітал				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Залишок на початок року	4000	396 854	-	37 821	-	(1 173 113)	-	(35)	(738 473)	-	(738 473)
Коригування:		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	838	-	-	838	-	838
Скоригований залишок на початок року	4095	396 854	-	37 821	-	(1 172 275)	-	(35)	(737 635)	-	(737 635)
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	(613 661)	-	(613 661)	-	(613 661)	-
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	3 618	-	3 618	-	3 618	-
Дооцінка (ущинка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:											
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ПРАТ «Хайдельберг Цемент Україна»
Фінансова звітність
(в тисячах гривень)

Стаття	Код рядка	Належить власникам материнської компанії									Неконтрольована частина
		Заресст-рований капітал	Капітал у дооцінках	Додатко-вий капітал	Резервний капітал	Нерозло-ділений прибуток	Неопла-чений капітал	Вилу-чений капітал	Разом	11	12
Відрахування до Резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:											
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:											
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін в капіталі	4295	-	-	-	-	-	-	(610 043)	(610 043)	-	(610 043)
Залишок на кінець року	4300	396 854	-	37 821	-	(1 782 318)	-	(35) (1 347 678)	-	(1 347 678)	-

Журнал

Головний бухгалтер

Підприємство: ПРАТ «ХайдельбергЦемент Україна»

Дата (рік, місяць, число) 2017 | 12 | 31
 за ЄДРПОУ 00292923

ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ
за 2017 рік

Форма N 4

Код за ДКУД 1801005

Стаття	Код рядка	Належить власникам материнської компанії						Некон- трольована частка	Разом		
		Зареєст- рований капітал	Капітал у дооцінках	Додатко- вий капітал	Резервний капітал	Нерозпо- ділений прибуток	Неопла- ченій капітал				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Залишок на початок року	4000	396 854	-	37 821	-	(725 423)	-	-	(290 748)	-	(290 748)
Коригування:											
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	(3 145)	-	-	(3 145)	-	(3 145)
Скоригований залишок на початок року	4095	396 854	-	37 821	-	(728 568)	-	-	(293 893)	-	(293 893)
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	(430 983)	-	-	(430 983)	-	(430 983)
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	(13 562)	-	-	(13 562)	-	(13 562)
Дооцінка (уценка) необоротних активів	4111	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:											
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

ПРАТ «ХайдельбергЦемент Україна»
Фінансова звітність
(в тисячах гривень)

Стаття	Код рядка	Зареєстрований капітал	Належить власникам материнської компанії						Разом	Неконтрольована частика
			3	4	5	6	7	8		
Відрахування до Резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:										
Внески до капіталу	4240	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:										
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	(35)	(35)
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Зменшення номінальної вартості акцій	4280	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін в капіталі	4295	-	-	-	-	-	(444 545)	-	(444 580)	(444 580)
Залишок на кінець року	4300	396 854	-	37 821	-	(1 173 113)	-	(35)	(738 473)	(738 473)

Керівник

Головний бухгалтер

Тіде Сильвіо

Світлана Волок

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

1. Інформація про Компанію та основа складання фінансової звітності

Компанія є приватним акціонерним товариством, яке створено у відповідності до законодавства України. У 2017 році Компанія змінила організаційно-правову форму з публічного акціонерного товариства на приватне. На 31 грудня 2018 та 2017 рр. статутний капітал Компанії становив 396 854 324 грн. і його було поділено на 39 685 432 400 простих іменних акцій номінальною вартістю 0,01 грн. кожна. Статутний капітал було повністю сплачено акціонерами. Юридична та фактична адреса Компанії: вул. Барикадна, будинок 15А 49044, Жовтневий район, м. Дніпропетровськ, Дніпропетровська область, Україна. Компанія веде господарську діяльність в Україні, де розташовані її виробничі потужності. Основними видами діяльності Компанії є виробництво та реалізація цементної продукції навалом і у мішках.

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 рр. материнською компанією Компанії була компанія CBR Portland B.V. (Нідерланди), фактичною контролюючою стороною якої, в свою чергу, була компанія HeidelbergCement AG (Німеччина), чия фінансова звітність знаходиться у загальному доступі.

Протягом 2018 року, власний статутний капітал Компанії був незмінним. Частка материнської компанії, CBR Portland B.V. (Нідерланди) становила на 31 грудня 2018 та 2017 рр. 99,831%. Залишкова частка у статутному капіталі Компанії у розмірі 0,169% була розподілена серед понад дев'яти тисяч міноритарних акціонерів, більшість з яких є чинними та колишніми працівниками Компанії.

Станом на 31 грудня 2018 та 2017 рр. та протягом років, що закінчилися вказаними датами, акції Компанії не котирувались на відкритому ринку.

Основа складання звітності

Фінансова звітність Компанії складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»), у редакції, затверджений Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку («РМСБО»), та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо складання фінансової звітності. Фінансова звітність була затверджена до випуску керівництвом Компанії 17 квітня 2019 р.

Фінансова звітність підготовлена на основі принципу історичної вартості, за винятком фінансових інструментів, які відображені за справедливою вартістю при первісному визнанні. Фінансова звітність представлена в українських гривнях, а всі суми округлені до цілих тисяч («тис. грн.»), якщо не зазначено інше.

2.1 Умови функціонування, поточна політична ситуація в Україні та припущення про безперервність діяльності

Компанія здійснює свою діяльність в Україні. Хоча економіка України загалом вважається ринковою, вона продовжує демонструвати певні особливості, властиві переходійній економіці. Її залишаються притаманними певні структурні диспропорції, низький рівень ліквідності ринків капіталу, порівняно висока інфляція, значний розмір зовнішнього та внутрішнього державного боргу.

Після значного спаду у 2014 – 2016 роках, економіка країни почала демонструвати певні ознаки відновлення та зростання. Основними ризиками для сталої позитивної економічної динаміки залишаються зовнішньополітична напруженість у відносинах з Російською Федерацією, відсутність суспільного та владного консенсусу щодо напрямків інституціональних реформ, зокрема в державному управлінні, судочинстві та стратегічних секторах економіки, прискорення трудової еміграції та низький рівень залучення інвестицій.

При складанні цієї фінансової звітності керівництвом Компанії враховувався відомий та оцінюваний вплив вищезазначених чинників на фінансовий стан і результати діяльності Компанії у звітному періоді.

У 2014 – 2018 роках Компанія була змушена припинити частину своєї діяльності в зонах, де продовжується конфлікт у окремих регіонах Донецької та Луганської областей України. Частка триваючих операцій в зоні конфлікту за 2018 рік складала нуль тис. грн. (2017 р.: нуль тис. грн.), в чистому доході від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) нуль тис. грн (2017 р.: нуль тис. грн.), в іншому операційному доході – 191 тис. грн. (2017 р.: нуль тис. грн.), в адміністративних витратах – нуль тис. грн. (2017 р.: 513 тис. грн.), в витратах на збут – нуль тис. грн. (2017 р.: нуль тис. грн), та в інших операційних витратах – 61 712 тис. грн. (2017 р.: 63 858 тис. грн.).

Балансова вартість активів, які відносяться до заводу, що знаходиться в м. Амвросіївці, станом на 31 грудня 2018 р., складала 531 785 тис. грн. (2017 р.: 662 575 тис. грн.), яка включала балансову вартість основних засобів в сумі 308 351 тис. грн. (2017 р.: 356 311 тис. грн.), незавершених капітальних інвестицій – 52 562 тис. грн. (2017 р.: 52 863 тис. грн.), запасів – 168 100 тис. грн. (2017 р.: 168 036 тис. грн.), грошових коштів та їх еквівалентів – 39 тис. грн. (2017 р.: 39 тис. грн.), дебіторської заборгованості за товари, роботи, послуги – 2 733 тис. грн. (2017 р.: 83 574 тис. грн), іншої поточної дебіторської заборгованості – нуль тис. грн. (2017 р.: 1 532 тис. грн.), дебіторської заборгованості за розрахунками за виданими авансами – нуль тис. грн. (2017 р.: 220 тис. грн.).

Балансова вартість зобов'язань, які відносяться до заводу, що знаходиться в м. Амвросіївці, станом на 31 грудня 2018 р. складала 24 716 тис. грн. (2017 р.: 5 966 тис. грн.), яка включала балансову вартість поточної кредиторської заборгованості за: розрахунками з оплати праці – 22 756 тис. грн. (2017 р.: 4 029 тис. грн.), за товари, роботи, послуги – нуль тис. грн. (2017 р.: 48 тис. грн.), за одержаними авансами – нуль тис. грн. (2017 р.: 291 тис. грн.) та за іншими податками та зборами 1 960 тис. грн (2017 р.: 1 598 тис. грн).

Керівництво стежить за станом розвитку поточної ситуації і вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків наскільки це можливо. Подальший негативний розвиток подій у політичній ситуації, макроекономічних умовах та/або умовах зовнішньої торгівлі може і далі негативно впливати на фінансовий стан та результати діяльності Компанії у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

За рік, що закінчився 31 грудня 2018 р., Компанія понесла збиток в сумі 613 661 тис. грн. (2017 р.: 430 983 тис. грн.) і на цю дату її поточні зобов'язання перевищували поточні активи на суму 912 307 тис. грн. (2017 р.: 1 739 236 тис. грн.). Вибуття грошових коштів від операційної діяльності Компанії у 2018 році склало 602 789 тис. грн. (2017 р.: надходження грошових коштів в сумі 97 294 тис. грн.).

Збитковість діяльності Компанії зумовлена, насамперед, погіршенням цін на цемент на ринку України та зростанням цін на сировину.

Керівництво вважає, що наступні чинники забезпечують підтримку безперервності діяльності та сприятимуть поліпшенню поточного фінансового стану Компанії:

- У грудні 2018 року материнська компанія CBR Portland B.V. висловила готовність продати свою частку 99,831% у статутному капіталі Компанії. Материнською компанією була досягнута попередня домовленість з потенційним покупцем, яка є предметом затвердження з боку Антимонопольного комітету України. Станом на дату затвердження цієї фінансової звітності домовленість з потенційним покупцем знаходилась на затвердженні Антимонопольним комітетом України, ім'я покупця ще не оголошено.
- Станом на 31 грудня 2018 року, Компанія є дочірнім підприємством HeidelbergCement AG і фактично контролююча сторона історично надавала та продовжує надавати фінансову підтримку своєму дочірньому підприємству в Україні. Довгострокові кредити, надані фактично контролюючою стороною станом на 31 грудня 2018 р., складали 1 389 299 тис. грн. (2017 р.: нуль тис. грн.). Короткострокові кредити, надані фактично контролюючою стороною станом на 31 грудня 2018 р., складали 126 856 тис. грн. (2017 р.: 1 469 162 тис. грн.). Протягом 2018 року HeidelbergCement AG підписала договір з Компанією про відступлення права вимоги щодо кредиторської заборгованості Компанії у сумі 127 549 тис. грн. Протягом 2018 та 2017 років Компанія отримувала нові транші кредитів від фактичної контролюючої сторони та провела реструктуризацію існуючих кредитних траншів.

- Контролююча сторона виступає гарантом по всіх короткострокових кредитах, отриманих Компанією від українських банків, які станом на 31 грудня 2018 р. склали 1 380 000 тис. грн. (2017 р.: 554 000 тис. грн.).

Дана фінансова звітність була складена у відповідності з принципом безперервності діяльності, який передбачає реалізацію активів і погашення зобов'язань у ході поточної операційної діяльності. Однак, оскільки новий покупець ще не підтвердив своєї спроможності та готовності підтримати діяльність Компанії, достовірність цієї підтримки являє собою суттєву невизначеність, яка може викликати значні сумніви щодо здатності Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі, а отже Компанія може бути не в змозі реалізувати свої активи і погасити свої зобов'язання у ході поточної операційної діяльності.

2.2 Суттєві облікові судження, оцінки та припущення

Підготовка фінансової звітності Компанії вимагає від керівництва здійснення оцінок та припущень, які впливають на подані у фінансовій звітності суми доходів, витрат, активів та зобов'язань, а також розкриття інформації про умовні зобов'язання на кінець звітного періоду. Однак невизначеність щодо цих припущень і оцінок може привести до результатів, які можуть вимагати суттєвих коригувань балансової вартості активу або зобов'язання, стосовно яких робляться подібні припущення й оцінки, у майбутньому.

Оцінки та припущення

Нижче подані основні припущення, що стосуються майбутнього та інших основних джерел невизначеності оцінок на звітну дату, які несуть у собі значний ризик виникнення необхідності внесення суттєвих коригувань до балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року. Оцінки та припущення Компанії ґрутувалися на параметрах, доступних у процесі складання фінансової звітності. Однак поточні обставини та припущення щодо майбутнього можуть змінитися під впливом ринкових змін або обставин, які не піддаються контролю Компанії. Такі зміни відображаються у припущеннях по мірі їхнього виникнення.

Запаси за чистою вартістю реалізації

Керівництво оцінює необхідність списання вартості запасів до їхньої чистої вартості реалізації з урахуванням цін після закінчення періоду та цілей, для яких призначенні запаси. Якщо вартість запасів не підлягає повному відшкодуванню, балансова вартість таких запасів коригується до їхньої чистої вартості реалізації. Станом на звітну дату 31 грудня 2018 р. Компанія визнала знецінення запасів на суму 62 465 тис. грн. (2017 р.: 60 985 тис. грн.).

Розподіл постійних виробничих витрат

Компанія розподіляє постійні виробничі накладні витрати на основі показника нормальної потужності виробничого устаткування. Нормальна потужність – це очікуваний рівень виробництва, якого можна досягти в середньому протягом кількох періодів або сезонів за звичайних обставин, якщо взяти до уваги зменшення потужності, що виникає в результаті запланованого обслуговування виробництва. Сума постійних накладних витрат, розподілених на кожну одиницю виробництва, не зростає внаслідок низького рівня виробництва або простої. Нерозподілені накладні витрати визнаються витратами того періоду, в якому вони понесені. У періоди надзвичайно високого рівня виробництва сума постійних накладних витрат, розподілених на кожну одиницю виробництва, зменшується так, щоб запаси не оцінювалися вище собівартості. Змінні виробничі накладні витрати розподіляються на кожну одиницю виробництва на базі фактичного використання виробничих потужностей. Собівартість виробництва було скориговано на загальну суму нерозподілених постійних витрат в сумі 29 377 тис. грн. (2017 р.: 36 791 тис. грн.) і віднесено до складу інших операційних витрат (Примітка 3).

Зменшення корисності основних засобів

На кінець кожного звітного періоду Компанія здійснює оцінку на предмет наявності ознак того, що сума відшкодування основних засобів та нематеріальних активів Компанії зменшилася нижче їхньої балансової вартості. Сума відшкодування являє собою більшу з двох величин: справедливої вартості активу за вирахуванням витрат на продаж та вартості використання. Коли виявляється таке зменшення, то балансова вартість зменшується до суми відшкодування. Сума зменшення відображається у прибутках та збитках у тому періоді, в якому було виявлене таке зменшення. Якщо умови змінюються, і керівництво визначить, що вартість активів збільшилась, то таке знецінення буде повністю або частково сторноване.

Визначення зменшення корисності основних засобів передбачає застосування оцінок, які включають, зокрема, встановлення причини, часу та суми зменшення корисності. Зменшення корисності ґрунтуються на великій кількості факторів, як-от: зміна поточного конкурентного середовища, очікування щодо зростання промисловості, збільшення вартості капіталу, зміни у майбутній доступності фінансування, технологічне застарівання, припинення певного виду діяльності, поточна вартість відшкодування та інші зміни в обставинах, які свідчать про зменшення корисності. Методи, що використовуються для визначення вартості використання, включають методи дисконтування грошових потоків, застосування яких вимагає від Компанії здійснити оцінку майбутніх грошових потоків від групи активів, що генерують грошові потоки, а також обрати прийнятну ставку дисконтування для визначення теперішньої вартості таких грошових потоків. Такі оцінки, включаючи застосовані методи, можуть мати суттєвий вплив на відшкодовану вартість та, зрештою, на суму зменшення корисності основних засобів.

В якості підрозділів, що генерують грошові потоки, було визначено окремі заводи в Амвросієвці, Кривому Розі та Кам'янському. В результаті суттєвих змін, що мали негативні наслідки для Компанії і які описані у Примітці 2.1, станом на 31 грудня 2018 р. Компанія визначила оцінку вартості використання основних засобів для заводів в Кривому Розі та Кам'янському. В результаті, вартість використання основних засобів для заводу у Кам'янському та для заводу у Кривому Розі станом на 31 грудня 2018 р. була нижче їх балансової вартості. При оцінці, прогнозовані суми майбутніх грошових потоків дисконтувались з використанням ставки 22,68% (2017 р.: 20,16%), що являє собою середньозважену вартість капіталу до оподаткування Компанії. Довгостроковий темп зростання за межами п'ятирічного періоду, для якого було складено детальні прогнози майбутніх грошових потоків, складає 5,94% (2017 р.: 5,7%), що відповідає довгостроковому прогнозу інфляції в Україні.

Компанія не провела оцінку вартості використання основних засобів, що знаходяться на заводі в Амвросієвці станом на 31 грудня 2018 р. Протягом 2018 р. до дати затвердження цієї фінансової звітності завод, що знаходиться в Амвросієвці, фактично не виробляв та не відвантажував продукцію третім сторонам.

Зменшення корисності торгової та іншої дебіторської заборгованості

Керівництво оцінює ймовірність погашення торгової та іншої дебіторської заборгованості на підставі аналізу індивідуальної та колективної заборгованості. При цьому в розрахунок беруться такі фактори, як результати аналізу торгової та іншої дебіторської заборгованості за строками погашення в порівнянні з умовами кредитування клієнтів, а також фінансовий стан і дані про погашення заборгованості цими клієнтами в минулому. Якщо фактична сума погашення буде меншою за суму, визначену керівництвом, Компанія повинна буде відобразити додаткові витрати за безнадійною заборгованістю.

Станом на 31 грудня 2018 р. керівництво Компанії визнало резерв під зменшення корисності торгової дебіторської заборгованості в сумі 3 223 тис. грн. (2017 р.: 8 797 тис. грн.). Зміни у резерві під зменшення корисності наведені в Примітці 8.

Пенсійний план із встановленими виплатами

Приведена вартість зобов'язання за пенсійними виплатами встановлюється з використанням актуарного методу. Актуарний метод базується на різних припущеннях, які можуть відрізнятися від фактичних результатів у майбутньому. Актуарний метод використовує припущення щодо ставки дисконтування, темпів зростання заробітної плати в майбутньому, рівня смертності і темпів зростання пенсій у майбутньому. Зважаючи на складність оцінки та довгострокового характеру зобов'язань за пенсійним планом із встановленими виплатами подібні зобов'язання високочутливі до змін цих припущень. Усі припущення переглядаються на кожну звітну дату.

З огляду на відсутність активного ринку високоякісних довгострокових корпоративних облігацій, деномінованих у гривні, при визначенні ставки дисконтування керівництво Компанії враховує процентні ставки державних облігацій України у національній валюті з та відповідними очікуваними термінами дії що відповідають очікуваним термінам виплат за зобов'язання за планом із встановленими виплатами. Рівень смертності ґрунтуються на даних, що знаходяться у відкритому доступі в таблицях смертності в Україні. Майбутнє збільшення розмірів заробітної плати та збільшення розмірів пенсій ґрунтуються на очікуваних майбутніх темпах інфляції в Україні. Станом на 31 грудня 2018 р. Компанія визнала зобов'язання за пенсійними виплатами на суму 56 647 тис. грн. (2017 р.: 58 603 тис. грн.). Більш детальна інформація про використані припущення наведена в Примітці 10.

Податок на додану вартість (ПДВ) до відшкодування

Сума ПДВ до відшкодування переглядається на кожну звітну дату та зменшується, якщо більше не існує ймовірності отримання відшкодування ПДВ. Керівництво Компанії вважає, що сума заборгованості

Держави буде або погашена грошовими коштами, або зарахована в рахунок зобов'язань з ПДВ, пов'язаного з продажами на внутрішніх ринках. Керівництво Компанії очікує на відшкодування податку на додану вартість, акумульованого на 31 грудня 2018 р. в сумі 43 976 тис. грн. до кінця 2019 року, (2017 р.: 6 065 тис. грн.).

Резерв під очікувані кредитні збитки (ОКЗ)

Компанія застосовує матрицю забезпечення при розрахунку резерву ОКЗ для депозитів у банку та грошових коштів та їх еквівалентів, а також дебіторської заборгованості. Матриця забезпечення встановлює фіксовані ставки резерву для груп рахунків у банках, що мають одинаковий ризик дефолту. Сума очікуваних кредитних збитків для депозитів у банку та грошових коштів та їх еквівалентів є несуттєвою на звітну дату.

Для торгової дебіторської заборгованості матриці розробляються на підставі історичного досвіду кредитних втрат з урахуванням прогнозних оцінок. Матриця коригується Компанією на кожну звітну дату таким чином, щоб врахувати власний історичний досвід кредитних збитків, а також наявну прогнозну інформацію.

Сума ОКЗ чутлива до зміни обставин та прогнозної інформації.

Минулий досвід кредитних збитків Компанії та прогнозна інформація (згідно звітів Moody's) можуть не відповісти фактичному ризику дефолту контрагента у майбутньому. Сума очікуваних кредитних збитків за дебіторською заборгованістю є несуттєвою на звітну дату.

2.3 Основні положення облікової політики

Інвестиції в асоційовані підприємства

Інвестиції Компанії в її асоційовані підприємства обліковуються за методом дольової участі. Асоційоване підприємство – це підприємство, на яке Компанія має суттєвий вплив.

За методом дольової участі інвестиція в асоційоване підприємство первісно визнається за собівартістю. Балансова вартість інвестиції коригується з урахуванням змін у частці Компанії в чистих активах асоційованого підприємства з дати придбання. Гудвіл, що стосується асоційованого підприємства, включається до балансової вартості інвестиції та не амортизується.

Частка Компанії в прибутках або збитках асоційованого підприємства відображається у звіті про сукупний дохід й являє собою прибуток або збиток після оподаткування.

У випадку відображення змін безпосередньо у власному капіталі асоційованого підприємства Компанія визнає свою частку в будь-яких змінах і, за необхідності, відображає її у звіті про зміни у капіталі. Нереалізовані прибутки та збитки, що виникають у результаті операцій між Компанією та асоційованим підприємством, виключаються в частині, що відповідає частці Компанії в асоційованому підприємстві.

Фінансова звітність асоційованого підприємства складається за той самий звітний період, що й фінансова звітність Компанії. В разі необхідності облікова політика коригується з тим, щоб привести принципи облікової політики у відповідність до принципів облікової політики Компанії.

Після застосування методу участі в капіталі Компанія визначає необхідність визнання додаткового збитку від зменшення корисності інвестицій Компанії в асоційоване підприємство. На кожну звітну дату Компанія встановлює наявність об'єктивних ознак зменшення корисності інвестицій в асоційоване підприємство. У разі наявності таких ознак Компанія розраховує суму зменшення корисності, як різницю між сумою очікуваного відшкодування асоційованого підприємства та його балансовою вартістю, та визнає цю суму у звіті про сукупний дохід.

У випадку втрати істотного впливу на асоційоване підприємство Компанія оцінює та визнає решту інвестиції за справедливою вартістю. Різниця між балансовою вартістю асоційованого підприємства на момент втрати істотного впливу й справедливою вартістю решти інвестиції та надходженнями від вибуття визнається у складі прибутку або збитку.

Класифікація активів і зобов'язань на оборотні/короткострокові та необоротні/довгострокові

У звіті про фінансовий стан Компанія представляє активи та зобов'язання на основі їх класифікації на оборотні/короткострокові та необоротні/довгострокові. Актив є оборотним, якщо:

- його передбачається реалізувати або він призначений для продажу або споживання в рамках звичайного операційного циклу;

- ▶ він призначений в основному для цілей торгівлі;
- ▶ його передбачається реалізувати протягом дванадцяти місяців після закінчення звітного періоду; або
- ▶ він являє собою грошові кошти або їх еквіваленти, за винятком випадків наявності обмежень на його обмін або використання для погашення зобов'язань протягом як мінімум дванадцяти місяців після закінчення звітного періоду.

Усі інші активи класифікуються як необоротні. Зобов'язання є короткостроковим, якщо:

- ▶ його передбачається погасити в рамках звичайного операційного циклу;
- ▶ воно утримується в основному для цілей торгівлі; воно підлягає погашенню протягом дванадцяти місяців після закінчення звітного періоду; або
- ▶ у Компанії відсутнє безумовне право відстрочити погашення зобов'язання, протягом, як мінімум, дванадцяти місяців після закінчення звітного періоду.

Компанія класифікує всі інші зобов'язання в якості довгострокових. Відстрочені податкові активи та зобов'язання класифікуються як необоротні/довгострокові активи та зобов'язання.

Оцінка справедливої вартості

Справедлива вартість являє собою вартість, яка буде отримана від продажу активу або сплачена за передачу зобов'язання в рамках звичайної угоди між учасниками ринку на дату оцінки. Оцінка справедливої вартості ґрунтується на припущеннях, що утода щодо продажу активу або передачі зобов'язання має місце:

- ▶ або на основному ринку для цього активу чи зобов'язання;
- ▶ або у відсутності основного ринку, в найбільш вигідному ринку для даного активу чи зобов'язання.

Компанія повинна мати доступ до основного або найбільш вигідного ринку.

Справедлива вартість активу або зобов'язання вимірюється за допомогою припущень, що учасники ринку повинні використовувати при визначенні вартості активу або зобов'язання, якщо припустити, що учасники ринку діють у відповідності до власних економічних інтересів.

Оцінка справедливої вартості нефінансового активу враховує здатність учасника ринку генерувати економічні вигоди, використовуючи актив в його найкращому і найбільш ефективному використанні, або продаючи його іншому учаснику ринку, який буде використовувати актив в його найкращому і найбільш ефективному використанні.

Компанія використовує різні методи оцінки, необхідні в даних обставинах, і для яких є достатньо даних для визначення справедливої вартості, максимального використання відповідних ринкових даних і зведення до мінімуму використання неочевидних даних.

Усі активи та зобов'язання, справедлива вартість яких вимірюється або розкривається у фінансовій звітності належать до категорії в наведеній нижче ієархії справедливої вартості, яка базується на ступені рівня джерел визначення вхідних даних для оцінки:

- ▶ Рівень 1 – котирування (без коригувань) ринкової ціни на активних ринках для ідентичних активів і зобов'язань;
- ▶ Рівень 2 – методи оцінки в яких суттєві для оцінки вхідні дані які відносяться до більш низького рівня ієархії, є прямо або побічно спостережувані на ринку;
- ▶ Рівень 3 – методи оцінки в яких суттєві для оцінки вхідні дані, які відносяться до більш низького рівня ієархії, не є спостережувані на ринку.

З метою розкриття справедливої вартості, Компанія визначила класи активів і зобов'язань на основі природних характеристик та ризиків активу або зобов'язання і рівня ієархії справедливої вартості, як описано вище. Розкриття за справедливою вартістю фінансових інструментів, що відображаються за амортизованою собівартістю, подано в Примітці 16 до фінансової звітності.

Операції в іноземній валюта

Функціональною валютою та валютою подання фінансової звітності Компанії є гривня. Операції в іноземній валюті первісно відображаються у функціональній валюті за обмінним курсом, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземній валюті,

перераховуються у функціональну валюту за обмінним курсом, що діє на кінець звітного періоду. Всі курсові різниці, що виникають від такого перерахунку, відображаються у звіті про сукупний дохід. Немонетарні статті які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дату первісних операцій.

Основні засоби

Основні засоби відображаються за собівартістю за вирахуванням накопиченого зносу та/або, за наявності, накопичених збитків від зменшення корисності. Така собівартість включає витрати, пов'язані з заміною частини основних засобів, та витрати на позики для довгострокових будівельних проектів, якщо вони відповідають критеріям визнання. При необхідності періодичної заміни істотних частин основних засобів Компанія припиняє визнавати замінену частину та визнає нову частину з власним строком корисного використання та амортизацією. Аналогічно, при проведенні основних технічних оглядів витрати на їх проведення визнаються у складі балансової вартості основних засобів як вартість заміни, якщо дотримано всіх необхідних для такого визнання. Усі інші витрати на ремонт і технічне обслуговування визнаються у прибутках та збитках в момент їх понесення.

Знос основних засобів нараховується лінійним методом протягом очікуваних строків корисного використання відповідних активів:

Категорія активу	Строк корисного використання (роки)
Будівлі	15-40
Машини та обладнання	10-25
Транспортні засоби	5-10
Інструменти	3-8
Інше	3-8

Припинення визнання основних засобів та будь-якої раніше визнаної їхньої істотної частини відбувається при вибутті або у випадку, коли в майбутньому не очікується отримання економічної вигоди від використання або реалізації такого активу. Будь-які прибутки або збитки, які виникають у зв'язку з припиненням визнання активу (розраховані як різниця між чистими надходженнями від вибуття активу та його балансовою вартістю), включаються до звіту про сукупний дохід за рік, у якому об'єкт був знятий з обліку.

Залишкова вартість, строки корисного використання й методи нарахування амортизації активів переглядаються наприкінці кожного фінансового року й, у разі необхідності, коригуються перспективно.

Незавершене будівництво являє собою собівартість основних засобів, які ще не були завершені, за вирахуванням накопиченого зносу. Це включає собівартість будівництва основних засобів та інші прямі витрати.

Витрати на позики

Витрати на позики, безпосередньо пов'язані з придбанням, будівництвом або виробництвом активу який через необхідність вимагає тривалого часу для його підготовки до планового використання або до продажу, капіталізуються як частина собівартості такого активу. Всі інші витрати на позики відносяться на витрати в тому звітному періоді, в якому вони були понесені. Витрати на позики містять у собі сплату процентів та інші витрати, понесені Компанією, в зв'язку з залученням позикових коштів.

Земля

Земля, що перебуває у власності Компанії, на якій розташовані деякі з її виробничих потужностей, відображається за собівартістю. На землю, що не є власністю Компанії, Компанія має право використання протягом 49 років та сплачує земельний податок, який щорічно розраховується державними органами, виходячи з загальної площини та цілей використання такої землі. Земля не підлягає амортизації.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи, придбані окремо, при первісному визнанні оцінюються за собівартістю. Собівартістю нематеріальних активів, придбаних у результаті об'єднання бізнесу, є їхня справедлива вартість на дату придбання. Після первісного визнання нематеріальні активи відображаються за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації або будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності. Нематеріальні активи, створені всередині компанії, за вирахуванням

капіталізованих витрат на розробку продуктів, не капіталізуються, й відповідні витрати відображаються у звіті про сукупний дохід за звітний рік, у якому вони виникли.

Нематеріальні активи Компанії мають обмежений строк корисного використання.

Нематеріальні активи з обмеженим строком корисного використання амортизуються протягом строку корисного використання та оцінюються на предмет наявності ознак можливого зменшення корисності. Строки й метод амортизації нематеріальних активів з обмеженим строком корисного використання аналізуються щонайменше наприкінці кожного фінансового року. Зміна очікуваних строків чи способу отримання прогнозованих економічних вигод, втілених в активах відображається як зміна методу або періоду амортизації залежно від ситуації й обліковується як зміна облікової оцінки. Витрати на амортизацію нематеріальних активів з обмеженим строком корисного використання визнаються у звіті про сукупний дохід в категорії витрат відповідно до функції активу.

Доходи або витрати від припинення визнання нематеріального активу оцінюються, як різниця між чистою виручкою від вибуття активу та балансовою вартістю активу, й визнаються у звіті про сукупний дохід в момент припинення визнання цього активу.

Зменшення корисності нефінансових активів

На кінець кожного звітного періоду Компанія встановлює наявність ознак зменшення корисності нефінансових активів. Якщо такі ознаки існують, або якщо необхідно виконати щорічне тестування активу на предмет зменшення корисності, Компанія здійснює оцінку відшкодуваної вартості активу. Відшкодувана вартість активу – це найбільша з таких величин: справедливої вартості активу або підрозділу, що генерує грошові потоки, за вирахуванням витрат на продаж, і цінності від використання активу. Відшкодувана вартість визначається для окремого активу, крім випадків, коли актив не генерує надходження коштів, які здебільшого є незалежними від надходжень генерованих іншими активами Компанії. Якщо балансова вартість активу перевищує його відшкодувану вартість, актив вважається таким, корисність якого зменшилась, і списується до відшкодуваної вартості. При оцінці цінності від використання майбутні грошові потоки дисконтуються за ставкою дисконтування до оподаткування, яка відображає поточну ринкову оцінку тимчасової вартості грошей і ризики, властиві активу. При визначені справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж використовується відповідна модель оцінки. Такі розрахунки підтверджуються оціночними коефіцієнтами, котируваннями акцій для компаній, чиї акції вільно обертаються на відкритому ринку цінних паперів, чи іншими наявними показниками справедливої вартості.

Розрахунок зменшення корисності Компанії ґрунтуються на детальних кошторисах та прогнозних розрахунках, які складаються для підрозділу Компанії, що генерує грошові потоки на рівні Компанії. Кошториси та прогнозні розрахунки, як правило, охоплюють період у п'ять років. Для більш тривалих періодів розраховується довгостроковий темп зростання, який застосовується для прогнозування майбутніх грошових потоків після п'ятого року.

Збитки від зменшення корисності, включаючи збитки від зменшення корисності запасів, визнаються у звіті про сукупний дохід у складі тих категорій витрат, які відповідають функції активу, корисність якого зменшилася.

На кінець кожного звітного періоду для усіх активів, визначається, чи є ознаки того, що раніше визнані збитки від зменшення корисності активу більше не існують або зменшилися. При наявності таких ознак Компанія розраховує суму очікуваного відшкодування активу або підрозділу, що генерує грошові потоки. Раніше визнані збитки від зменшення корисності сторнуються тільки в тому випадку, якщо мала місце зміна у припущеннях, які використовувалися для визначення відшкодуваної вартості активу з часу останнього визнання збитку від зменшення корисності. Сторнування обмежене таким чином, що балансова вартість активу не перевищує суми його очікуваного відшкодування, а також не може перевищувати балансової вартості, за вирахуванням амортизації, за якою цей актив визнавався б у випадку, якщо в попередні роки не був би визнаний збиток від зменшення корисності. Таке сторнування визнається у звіті про сукупний дохід.

Фінансові активи

Первісне визнання та оцінка

Фінансові активи класифікуються при первісному визнанні на такі, що надалі оцінюються за амортизованою собівартістю, справедливою вартістю через інший сукупний дохід або справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Класифікація фінансових активів при первісному визнанні залежить від: установлених договорами характеристик грошових потоків та бізнес-моделі Компанії з управління такими фінансовими активами. За винятком торгової дебіторської заборгованості, що не має значного компоненту фінансування або для якої Компанія застосувала практичний прийом, Компанія при первісному визнанні оцінює фінансовий актив за його справедливою вартістю плюс, за винятком фінансового активу за справедливою вартістю не через прибуток або збиток, витрати на операцію.

При первісному визнанні Компанія оцінює торговельну дебіторську заборгованість за ціною операції (згідно з визначенням, наведеним у МСФЗ 15), якщо торговельна дебіторська заборгованість не містить значного компоненту фінансування.

Для того щоб фінансовий актив був класифікований та оцінений за амортизованою собівартістю або справедливою вартістю через інший сукупний дохід, він повинен генерувати у певні дати грошові потоки, які є суто виплатами основної суми та процентів на непогашену частку основної суми заборгованості.

Бізнес-модель з управління фінансовими активами Компанії визначає, яким шляхом будуть згенеровані грошові потоки від фінансового активу: або шляхом одержання договірних грошових потоків, або шляхом продажу фінансового активу, або обидвох цих способів.

Подальша оцінка

З метою подальшої оцінки фінансові активи поділяються на чотири категорії:

- фінансовий актив, що надалі оцінюється за амортизованою собівартістю (боргові інструменти);
- фінансовий актив за справедливою вартістю через інший сукупний дохід з перекласифікацією накопиченого прибутку або збитку;
- фінансовий актив за справедливою вартістю через інший сукупний дохід без перекласифікації накопиченого прибутку або збитку при припиненні визнання (інструменти капіталу);

Фінансовий актив, що обліковується за амортизованою собівартістю після первісного визнання оцінюється за методом ефективного відсотка та перевіряється на предмет зменшення корисності. Прибутки або збитки від припинення визнання, модифікації або зменшення корисності визнаються у складі прибутку або збитку.

Припинення визнання

Визнання фінансового активу (або, де застосовано, частини фінансового активу або частини однорідних фінансових активів) припиняється тоді й лише тоді, коли:

- спливає строк дії договірних прав на грошові потоки від такого фінансового активу; або
- Компанія передає договірні права на одержання грошових потоків від такого фінансового активу або бере на себе договірне зобов'язання виплачувати грошові потоки одному або кільком кінцевим одержувачам; та або (а) Компанія, в основному, передає всі ризики та вигоди від володіння фінансовим активом, або (б) Компанія, в основному, не передає й не зберігає за собою всіх ризиків та вигод від володіння фінансовим активом, але передала контроль над активом.

Коли Компанія передала права на грошові потоки від фінансового активу або уклала транзитну угоду, вона оцінює чи зберегла вона, і в якій мірі, всі ризики та вигоди від володіння фінансовим активом. Якщо Компанія в основному не передає та не залишає за собою всіх ризиків та вигод від володіння переданим активом, і зберігає за собою контроль над переданим активом, то Компанія продовжує визнавати переданий актив у обсязі своєї подальшої участі. В такому разі, Компанія також визнає відповідне зобов'язання. Переданий актив та відповідне зобов'язання оцінюються на основі, що відображає права та обов'язки, збережені Компанією. Якщо подальша участі Компанії набуває форми гарантії за переданим активом, то обсягом подальшої участі Компанії є менша з таких сум: (i) балансова вартість активу та (ii) максимальна сума одержаної компенсації, яку Компанія може бути вимушена сплатити.

Зменшення корисності фінансових активів

Компанія визнає резерв під очікувані кредитні збитки для всіх фінансових активів. Очікувані кредитні збитки – це різниця між усіма договірними грошовими потоками, що належать Компанії згідно з договором, та всіма грошовими потоками, які Компанія очікує одержати, дисконтувана за первісною ефективною ставкою відсотка.

Загалом очікувані кредитні збитки визнаються у дві стадії. Якщо станом на звітну дату кредитний ризик за фінансовим інструментом не зазнав значного зростання з моменту первісного визнання, то Компанія оцінює резерв під збитки за таким фінансовим інструментом у розмірі, що дорівнює 12-місячним очікуваним кредитним збиткам. Якщо кредитний ризик за фінансовим інструментом зазнав значного зростання з моменту первісного визнання, то Компанія використовує зміну ризику настання дефолту (невиконання зобов'язань) протягом очікуваного строку утримання фінансового інструмента.

Для торговельної дебіторської заборгованості та договірних активів, Компанія застосовує спрощений підхід до оцінки резерву під збитки для очікуваних кредитних збитків. Відповідно до цього підходу, Компанія не відсліковує зміну в кредитних ризиках, натомість визнає очікувані кредитні збитки за весь строк існування фінансового активу на кожну звітну дату.

Компанія використовує матрицю забезпечення, що враховує історичний досвід кредитних збитків Компанії скоригований на прогнозну інформацію відносно дебіторів або змін в економічному середовищі.

Компанія вважає, що дефолт фінансового активу настає, коли контрактні грошові потоки прострочені на 180 і більше днів. Однак в певних випадках Компанія може визнати дефолт по фінансовому активу, коли наявні внутрішні або зовнішні індикатори свідчать про те, що Компанія не отримає непогашену частку контрактної суми в повному обсязі до врахування засобу покращення кредитної якості, утримуваного Компанією. Якщо Компанія не має обґрутованих очікувань щодо отримання договірних грошових потоків за фінансовим активом, такий актив припиняє визнаватися.

Взаємозалік фінансових інструментів

Взаємозалік фінансових активів та фінансових зобов'язань проводиться, та відповідна чиста сума відображається у фінансовій звітності, якщо і тільки якщо:

- існує юридичне право на взаємозалік заборгованостей, та
- Компанія має намір погасити заборгованість на нетто-основі, або отримати актив та погасити відповідне зобов'язання одночасно.

Фінансові зобов'язання

Первісне визнання та оцінка

Фінансові зобов'язання класифікуються як фінансові зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, кредити та позики отримані, кредиторська заборгованість, а також деривативи, які є інструментами ефективного хеджування. Компанія класифікує свої фінансові зобов'язання при їх первісному визнанні. Всі фінансові зобов'язання при первісному визнанні оцінюються за справедливою вартістю за мінусом, у випадку кредиторської заборгованості та кредитів та позик отриманих, прямих витрат на операцію.

Фінансові зобов'язання Компанії включають торгову та іншу кредиторську заборгованість, а також кредити та позики отримані.

Подальша оцінка

Подальша оцінка фінансових зобов'язань залежить від їх класифікації, як описано нижче:

Кредити та позики отримані

Після первісного визнання кредити та позики з фіксованим терміном погашення оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Прибутки та збитки визнаються у фінансових результатах, коли зобов'язання припиняє визнаватися, а також в процесі амортизації.

Амортизована вартість розраховується з урахуванням будь-якого дисконту або премії при придбанні, а також витрат, які є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка. Амортизація за ефективною ставкою відсотку включається до складу фінансових витрат.

Торгова та інша кредиторська заборгованість

Після первісного визнання торгова та інша кредиторська заборгованість з фіксованим терміном погашення оцінюється за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Амортизована вартість розраховується з урахуванням будь-яких витрат на операцію, дисконтів та премій.

Припинення визнання

Компанія припиняє визнання фінансового зобов'язання (або частини фінансового зобов'язання) тоді, коли воно погашене (анульоване), – тобто коли визначене в договорі зобов'язання виконане, скасоване або термін його дії закінчився.

Якщо існуюче фінансове зобов'язання замінюється іншим зобов'язанням від того самого кредитора на суттєво змінених умовах, або умови існуючого зобов'язання в подальшому суттєво змінюються, відповідна заміна зобов'язання або зміна умов відображаються як припинення визнання первісного фінансового зобов'язання та визнання нового зобов'язання, а різниця у балансовій вартості зобов'язань визнається в прибутках та збитках. Якщо умови існуючого зобов'язання в подальшому змінюються несуттєво, то ефект від змін відображається у звіті про фінансові результати.

Взаємозалік фінансових інструментів

Фінансові активи й фінансові зобов'язання підлягають взаємозаліку, а чиста сума – поданню в звіті про фінансовий стан тоді й тільки тоді, коли є здійснене в цей момент юридичне право на взаємозалік визнаних сум, а також намір здійснити розрахунок на нетто-основі, або реалізувати активи й одночасно з цим погасити зобов'язання.

Кредити від фактичної контролюючої сторони

Кредити від фактичної контролюючої сторони HeidelbergCement AG при початковому визнанні оцінюються за справедливою вартістю, яка визначається як теперішня вартість усіх майбутніх грошових потоків, дисконтованих за існуючою ринковою ставкою відсотка по інструментах, які виражені в тій же валюті, мають той самий строк, кредитний ризик і інші аналогічні фактори. Різниця між номінальною вартістю кредиту та його справедливою вартістю визнається Компанією в складі додаткового капіталу. Після початкового визнання кредит обліковується за методом ефективної ставки відсотку, в якості якої використовується ринкова ставка при початковому визнанні кредиту.

Запаси

Запаси оцінюються за меншою з двох сум: фактичною вартістю або чистою вартістю реалізації. Витрати, пов'язані з доведенням кожного виду запасів до теперішнього місцезнаходження та стану, обліковуються таким чином:

- ▶ сировина та інші матеріали – середньозважена собівартість;
- ▶ готова продукція і незавершене виробництво – середньозважена собівартість основних виробничих матеріалів і праці та пропорційна частина виробничих накладних витрат на основі звичайної виробничої потужності.

Чиста вартість реалізації являє собою прогнозовану ціну реалізації в ході звичайної господарської діяльності за вирахуванням будь-яких очікуваних майбутніх витрат, пов'язаних з доведенням продукції до готовності та її реалізацією.

Податки до відшкодування

Податки до відшкодування представлені, в основному, відшкодованою сумою податку на додану вартість, що стосується придбання товарів та послуг. Керівництво Компанії вважає, що сума, яка підлягає відшкодуванню з бюджету, буде відшкодована грошовими коштами або буде проведений залік в рахунок залишків із зобов'язань зі сплати ПДВ у найближчому майбутньому.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти в звіті про фінансовий стан включають грошові кошти на банківських рахунках готівкові кошти у касі та необтяжені депозити терміном до трьох місяців.

Для цілей підготовки звіту про рух грошових коштів, грошові кошти та їх еквіваленти не включають банківські овердрафти.

Забезпечення

Забезпечення визнаються, коли в результаті певної події в минулому Компанія має юридичні або добровільно взяті на себе зобов'язання, для врегулювання яких з великим ступенем імовірності буде потрібний відтік ресурсів, які втілюють у собі майбутні економічні вигоди, і суму зобов'язання можна достовірно оцінити. Забезпечення оцінюються за поточною вартістю, виходячи з найкращої оцінки керівництвом витрат, необхідних для врегулювання поточних зобов'язань на кінець звітного періоду. Забезпечення переоцінюються щорічно. Зміни у забезпеченнях, що виникають з плином часу,

відображаються у звіті про сукупний дохід щорічно у складі інших операційних доходів та витрат. Інші зміни у забезпеченнях, пов'язані зі зміною очікуваного процесу врегулювання зобов'язань або орієнтовної суми зобов'язання, або змінами ставок дисконтування, відображаються як зміна облікової оцінки у періоді, коли такі зміни відбулись, за винятком зобов'язань з вибуття активів, що відображаються у звіті про сукупний дохід. Якщо Компанія планує одержати відшкодування забезпечення, наприклад, за договором страхування, відшкодування визнається, як окремий актив, але тільки у тому випадку, коли одержання відшкодування не підлягає сумніву.

Пенсії та інші винагороди по закінченні трудової діяльності

Компанія здійснює встановлені відрахування до Державного пенсійного фонду України за ставками чинними протягом року, виходячи з нарахованої заробітної плати працівників. Ці відрахування відображаються як витрати в звітному періоді, до якого відноситься відповідна заробітна плата.

Крім того, Компанія має юридичні зобов'язання компенсувати Державному пенсійному фонду України суми додаткових пенсійних виплат певним категоріям чинних і колишніх співробітників Компанії. Дані зобов'язання є незабезпеченими і в основному подібні до тих, які існують для незабезпечених планів з встановленою виплатою. Витрати, пов'язані з таким планом, визнаються у фінансовій звітності за методом нарахування прогнозованих одиниць для працівників, які мають право на отримання такої пенсії. Розрахунок заборгованості, пов'язаної з даними пенсійними зобов'язаннями, мають застосовуватися з використанням актуарних методів на кожну звітну дату. Фактичні результати можуть відрізнятися від відповідних оцінок на певну дату.

Оренда

Визначення того, чи є угода орендою, або чи містить вона ознаки оренди, ґрунтуються на аналізі змісту угоди. При цьому на дату початку угоди потрібно встановити, чи залежить її виконання від використання конкретного активу або активів, і чи переходить право користування активом у результаті цієї угоди.

Компанія як орендар

Платежі за операційною орендою визнаються як витрати у звіті про сукупний дохід за лінійним методом протягом всього строку оренди.

Зобов'язання з охорони навколошнього середовища

Дотримання законодавства з охорони навколошнього середовища в Україні знаходиться на етапі розвитку, і керівництво Компанії постійно відслідковує державну політику щодо охорони навколошнього середовища. Компанія регулярно оцінює свої зобов'язання з охорони навколошнього середовища. Витрати на охорону навколошнього середовища, що пов'язані з поточними або майбутніми доходами, визнаються як витрати або капіталізуються залежно від обставин.

Умовні активи та зобов'язання

Умовні активи не відображаються у звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких активів надається коли надходження економічних вигод є ймовірним.

Умовні зобов'язання не відображаються у звіті про фінансовий стан, за винятком випадків, коли існує ймовірність того, що для погашення зобов'язання буде потрібне вибуття ресурсів, і при цьому сума таких зобов'язань може бути достовірно оцінена. Інформація про такі зобов'язання підлягає відображенням, за винятком випадків, коли можливість відтоку ресурсів, які являють собою економічні вигоди є малоймовірною.

Сегментна інформація

Компанія здійснює виробництво та продаж цементної продукції в Україні, що являє собою один операційний сегмент. Керівництво здійснює моніторинг операційних результатів діяльності Компанії як одного бізнес-сегменту для цілей прийняття рішень щодо розподілу ресурсів та оцінки результатів її діяльності. Результати діяльності сегменту оцінюються на основі операційного прибутку або збитку, відображеного у фінансовій звітності, складеній згідно з МСФЗ.

Станом на 31 грудня 2018 р. та 31 грудня 2017 р. всі необоротні активи Компанії знаходилися в Україні.

Визнання доходів

Доходи визнаються, якщо існує висока вірогідність того, що Компанія отримає економічні вигоди, а доходи можуть бути достовірно визначені, незалежно від часу здійснення платежу. Доходи оцінюються за справедливою вартістю компенсації, яка була отримана або підлягає отриманню, за виключенням

знижок, податків на реалізацію або мита. Компанія аналізує договори, що укладаються нею, які передбачають отримання доходів, відповідно до встановлених критеріїв з метою визначення того, чи виступає вона як принципал або агент. Компанія дійшла висновку, що вона виступає як принципал за всіма такими договорами. Нижче наведено критерії, в разі задоволення яких визнається дохід:

Реалізація продукції

Доходи від реалізації продукції зазвичай визнаються, коли контроль над активом, передається покупцеві, зазвичай після відвантаження продукції або доставки покупцеві залежно від умов договорів. Дохід оцінюється за справедливою вартістю отриманої компенсації, або компенсації, яка має бути отримана з урахуванням суми будь-якої торгівельної знижки чи знижки з обсягу, що надаються Компанією.

Надання послуг

Доход від надання послуг визнається в тому періоді в якому ця послуга була надана, і оцінюється на загальній контрактній вартості. Якщо фінансовий результат від договору не може бути надійно оцінено, доход визнається тільки в межах суми понесених витрат, котрі можуть бути відшкодовані.

Процентні доходи

Доходи визнаються при нарахуванні процентів з використанням номінальних процентних ставок, що приблизно дорівнюють ринковим ставкам. Процентні доходи відображаються у складі фінансових доходів звіту про сукупний дохід.

Податок на прибуток

Поточний податок на прибуток

Поточні податкові активи та зобов'язання за звітний і попередній періоди оцінюються в сумі, обчисленій до сплати податковим органам (відшкодуванню від податкових органів, у яких Компанія зареєстрована). Нарахування поточного податку на прибуток здійснюється на основі податкових ставок та податкового законодавства, які набули або фактично набули чинності на кінець звітного періоду. Витрати з поточного податку на прибуток розраховуються на основі оподатковуваного прибутку, визначеного згідно з вимогами податкового законодавства України з використанням таких податкових ставок.

Поточний податок на прибуток, що стосується статей, які відображаються безпосередньо у капіталі або іншому сукупному доході, визнається у складі капіталу або іншого сукупного доходу відповідно.

Відстрочений податок на прибуток

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом зобов'язань шляхом визначення тимчасових різниць на кінець звітного періоду між податковою базою активів і зобов'язань і їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності.

Відстрочені податкові зобов'язання визнаються за всіма оподатковуваними тимчасовими різницями, крім випадків коли:

- ▶ відстрочене податкове зобов'язання виникає в результаті первісного визнання гудвіла, активу або зобов'язання, в ході угоди, що не є об'єднанням бізнесу, і на момент здійснення операції не впливає ні на бухгалтерський прибуток, ні на оподатковуваний прибуток або збиток;
- ▶ стосовно оподатковуваних тимчасових різниць, пов'язаних з інвестиціями в дочірні компанії, асоційовані підприємства та частиною у спільніх підприємствах, якщо материнська компанія може контролювати розподіл у часі зменшення тимчасової різниці, і існує значна імовірність того, що тимчасова різниця не буде зменшена в найближчому майбутньому.

Відстрочені податкові активи з податку на прибуток визнаються за всіма тимчасовими різницями, що підлягають вирахуванню, невикористаними податковими пільгами і невикористаними податковими збитками, у тій мірі, в якій існує значна імовірність того, що буде існувати оподатковуваний прибуток, проти якого можуть бути зараховані тимчасові різниці, що підлягають вирахуванню, невикористані податкові пільги й невикористані податкові збитки, крім випадків, коли:

- ▶ відстрочений актив з податку на прибуток, що відноситься до тимчасової різниці, що підлягає вирахуванню, виникає в результаті первісного визнання активу або зобов'язання, яке виникло не внаслідок об'єднання бізнесу і яке на момент здійснення операції не впливає ні на бухгалтерський прибуток, ні на оподатковуваний прибуток або збиток;

- ▶ стосовно тимчасових різниць, що підлягають вирахуванню, і які пов'язані з інвестиціями в дочірні компанії, асоційовані підприємства та часткою у спільних підприємствах, відстрочені податкові активи визнаються тільки в тій мірі, в якій є значна ймовірність того, що тимчасові різниці будуть використані в найближчому майбутньому, і буде мати місце оподатковуваний прибуток, проти якого можуть бути використані тимчасові різниці.

Балансова вартість відстрочених податкових активів переглядається на кінець кожного звітного періоду й знижується в тій мірі, в якій отримання достатнього оподатковованого прибутку, який дозволить використовувати всі або частину відстрочених податкових активів, оцінюється як малоймовірне. Невизнані відстрочені податкові активи переглядаються на кінець кожного звітного періоду й визнаються в тій мірі, в якій з'являється значна ймовірність того, що майбутній оподатковуваний прибуток дозволить використовувати відстрочені податкові активи.

Відстрочені податкові активи й зобов'язання визначаються за ставками податку, які застосовуватимуться протягом періоду реалізації активу або врегулювання зобов'язання на підставі ставок податку (та податкового законодавства), які набули або фактично набули чинності на кінець звітного періоду.

Відстрочені податкові активи й відстрочені податкові зобов'язання заліковуються один проти одного, якщо є юридично закріплене право заліку поточних податкових активів і зобов'язань, і відстрочені податки відносяться до однієї тієї ж оподатковованої компанії й податкового органу.

Події після звітного періоду

Події після закінчення звітного періоду, що надають додаткову інформацію про фінансовий стан Компанії на кінець звітного періоду (коригуючі події), відображаються у фінансовій звітності. Події після закінчення звітного періоду, які не є коригуючими подіями, відображаються у Примітках до фінансової звітності, якщо вони є суттєвими.

Зміни в обліковій політиці та розкриттях

Облікова політика, яка прийнята для підготовки фінансової звітності, відповідає принципам, що використовувались при підготовці річної фінансової звітності Компанії за рік, що закінчився 31 грудня 2017 року, за виключенням прийнятих нових та змінених стандартів та інтерпретації станом на 1 січня 2018 року. Компанія не застосовувала достроково стандарти, роз'яснення або поправки, які були випущені, але не вступили в силу.

Компанія вперше застосувала МСФЗ 9 «Фінансові інструменти» та МСФЗ 15 «Дохід від договорів з клієнтами» при складанні цієї фінансової звітності. Суть та ефект від застосування цих стандартів описані нижче.

Декілька інших змін та інтерпретацій вступили в силу в 2018 році, але вони не мали впливу на фінансову звітність Компанії.

МСФЗ 15 Дохід від договорів з клієнтами

МСФЗ 15 замінює собою МСБО 11 «Будівельні контракти», МСБО 18 «Дохід» та пов'язані з ними інтерпретації і застосовується, за невеликим виключенням, до всіх договорів продажу з клієнтами. МСФЗ 15 запроваджує 5-ступеневу модель обліку доходу від договорів з клієнтами та вимагає, щоб дохід був визнаний у сумі, що відображає компенсацію, на яку підприємство очікує мати право в обмін на товари або послуги, надані клієнтам. МСФЗ 15 вимагає від керівництва робити судження при аналізі всіх доречних фактів й обставин на кожному з етапів моделі для договорів продажу з клієнтами.

Керівництво дійшло висновку, що застосування МСФЗ 15 не вплинуло на класифікацію доходів та витрат.

МСФЗ 9 Фінансові інструменти

МСФЗ 9 замінив МСБО 39 Фінансові інструменти для річних періодів починаючи з та після 1 січня 2018 року. Він поєднує у собі три аспекти обліку фінансових інструментів: класифікацію та вимір, знецінення та облік хеджування.

Компанія застосовує МСФЗ 9 використовуючи модифікований ретроспективний метод з першим застосуванням на дату 1 січня 2018 року.

Керівництво дійшло висновку, що застосування МСФЗ 9 не вплинуло суттєво на презентацію та оцінку фінансових інструментів у фінансовій звітності Компанії, станом на 1 січня 2018 року. Застосування МСФЗ 9 змінило облік знецінення фінансових активів шляхом заміни підходу понесених збитків на підхід

очікуваних кредитних збитків. Компанія переглянула підхід до розрахунку збитків від знецінення фінансових активів, що не привело до суттєвих змін у сумі резерву на звітну дату.

Застосування МСФЗ 9 не мало суттєвого впливу на суму очікуваних кредитних збитків за дебіторською заборгованістю за товари, роботи послуги.

2.4 Прийняті стандарти, які ще не вступили в дію

Стандарти що були випущені але ще не набули чинності

На дату ухвалення цієї фінансової звітності, перелічені нижче МСФЗ та КІМФЗ інтерпретації були випущені, але ще не вступили в силу. Керівництво вважає, що застосування цих стандартів, окрім МСФЗ 16 «Оренда» та КІМФЗ Інтерпретація 23 «Невизначеність щодо правил обчислення податку на прибуток», не матиме впливу на фінансову звітність Компанії у наступних періодах:

Стандарт або зміни	Дата набрання чинності (з)
МСФЗ 16 «Оренда»	1 січня 2019 р.
МСФЗ 17 «Страхові контракти»	1 січня 2019 р.
Зміни до МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність» та МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства»: Продаж або вклад активу від інвестора до асоційованого або спільного підприємства	Відкладено на не визначений час
Зміни до МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»: Передплати з негативною маржою	1 січня 2019 р.
Зміни до МСБО 19 «Виплати працівникам»: Зміни до плану, скорочення або погашення	1 січня 2019 р.
Зміни до МСБО 28 «Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства» Довгострокові інвестиції в асоційовані та спільні підприємства	1 січня 2019 р.
Тлумачення КТМФЗ 23 «Невизначеність при розрахунку податку на прибуток»	1 січня 2019 р.
Щорічні покращення: Цикл 2015-2017	1 січня 2019 р.

МСФЗ 16 Оренда

МСФЗ 16 був випущений у січні 2016 року та замінює собою МСБО 17 Оренда, КТМФЗ 4 Визначення, чи містить угода оренду, ПКТ-15 Операційна оренда: заохочення та ПКТ-27 Оцінка сутності операцій, які мають юридичну форму угоди про оренду. МСФЗ 16 визначає принципи визнання, оцінки, презентації та розкриття щодо оренди та вимагає від орендарів обліковувати оренду за єдиним балансовим методом подібним до методу обліку фінансової оренди за МСБО 17. Стандарт передбачає два виключення для визнання оренди: оренда малоцінних активів (наприклад, комп'ютерів) та короткострокова оренда (тобто оренда на термін до 12 місяців). На початку оренди, орендар визнає зобов'язання з орендних платежів та актив, що являє собою право використання об'єкту оренди протягом строку оренди (право використання активу). Орендарі мають окремо визнавати процентні витрати з зобов'язання по оренді та амортизаційні відрахування з прав оренді активу. Облік оренди у орендодавця за МСФЗ 16 не зазнав суттєвих змін у порівнянні із правилами обліку, що встановлювали МСБО 17. МСФЗ 16 вимагає від орендаря та орендодавця розкривати більше інформації ніж це робив МСБО 17. Компанія знаходиться в процесі оцінки ефекту МСФЗ 16 на фінансову звітність.

Перехід на МСФЗ 16

Компанія планує застосувати модифікований ретроспективний підхід до МСФЗ 16 у фінансовій звітності Компанії за рік, що закінчиться 31 грудня 2019 р. Компанія буде застосовувати МСФЗ 16 лише до тих договорів, в яких раніше був ідентифікований елемент оренди відповідно до МСБО 17 та КТМФЗ 4. Компанія вирішила застосувати виключення для визнання оренди, які пропонує стандарт, а саме: оренда малоцінних активів (наприклад, комп'ютерів) та короткострокова оренда (тобто оренда на термін до 12 місяців).

Компанія аналізує ефект від застосування МСФЗ 16 на її фінансову звітність.

КІМФЗ Інтерпретація 23 Невизначеність щодо правил обчислення податку на прибуток

Роз'яснення розглядає порядок обліку податку на прибуток, коли існує невизначеність податкових трактувань, що впливає на застосування МСБО 12. Роз'яснення не застосовується до податків та зборів, які не належать до сфери застосування МСБО 12, а також не містить особливих вимог щодо відсотків і штрафів, пов'язаних з невизначеними податковими трактуваннями. Зокрема, роз'яснення розглядає наступні питання:

- чи розглядає організація невизначені податкові трактування окремо;
- допущення, які організація робить щодо перевірки податкових трактувань податковими органами;
- яким чином організація визначає оподатковуваний прибуток (податковий збиток), податкову базу, невикористані податкові збитки, невикористані податкові пільги і ставки податку;
- як чином організація розглядає зміни фактів і обставин.

Організація повинна вирішити, чи розглядати кожне невизначене податкове трактування окремо або разом з однією або декількома іншими невизначеними податковими трактуваннями. Необхідно використовувати підхід, який дозволить з більш точно передбачити результат визначення податкових трактувань. Роз'яснення вступає в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Допускаються певні звільнення при переході. Компанія буде застосовувати роз'яснення з дати його вступу в силу.

Оскільки Компанія здійснює свою діяльність в Україні, де законодавчі та регуляторні акти не завжди чітко сформульовані та їх тлумачення залежить від точки зору місцевих, регіональних та національних адміністрацій, інших урядових органів влади, застосування роз'яснення може вплинути на фінансову звітність Компанії і розкриття інформації. Крім того, Компанія може бути змушенена розробити та впровадити процедури та методи отримання інформації, необхідної для своєчасного застосування роз'яснення.

3. Доходи і витрати

Чистий дохід від реалізації продукції (товарів робіт послуг) включав:

	2018 р.	2017 р.
<i>Реалізація продукції:</i>		
Портландцемент	1 571 717	1 540 167
Шлакопортландцемент	195 098	208 306
Інше	29 559	31 909
	<u>1 796 374</u>	<u>1 780 382</u>

У 2018 році 100% доходу було отримано від реалізації продукції на внутрішньому ринку (2017 р.: 100%).

Собівартість реалізованої продукції (товарів робіт послуг) включала:

	2018 р.	2017 р.
Електроенергія, вугілля та природний газ	772 122	630 482
Сировина	523 987	332 033
Ремонт і технічне обслуговування	133 695	112 342
Заробітна плата та пов'язані витрати	79 230	61 874
Пакування	74 766	69 293
Послуги сторонніх організацій	66 995	82 232
Допоміжні матеріали	60 417	60 882
Амортизація	44 325	43 801
Оренда	6 707	12 984
Податки, пов'язані з видобуванням корисних копалин	1 135	6 609
Інше	18 698	28 951
Коригування собівартості на нерозподілені постійні витрати (Примітка 2.3)	(29 377)	(36 791)
Зміна залишку незавершеного виробництва та готової продукції	40 099	3 350
	<u>1 792 799</u>	<u>1 408 042</u>

Інші операційні доходи включали:

	2018 р.	2017 р.
Дохід від списання кредиторської заборгованості фактичної контролюючої сторони	128 299	-
Чистий прибуток від операційних курсових різниць	92 686	-
Прибуток від операційної оренди	14 107	7 712
Прибуток від продажу оборотних активів	2 523	2 725
Дохід від надання адміністративних послуг пов'язаним сторонам (Примітка 15)	423	439
Чистий дохід від викупу основних засобів	366	998
Інше	1 622	3 449
	<u>240 026</u>	<u>15 323</u>

Адміністративні витрати включали:

	2018 р.	2017 р.
Заробітна плата та пов'язані витрати	71 426	72 005
Послуги зв'язку та інформаційні послуги	14 221	24 040
Професійні послуги	13 369	6 775
Витрати по ліцензіям за ІТ забезпечення	9 775	-
Оренда	5 783	5 906
Знос і амортизація	3 019	3 021
Витрати на відрядження	2 420	2 059
Ремонт і технічне обслуговування	1 697	2 512
Паливо	1 264	1 620
Банківські комісії	984	27
Інше	6 108	6 413
	<u>130 066</u>	<u>124 378</u>

Витрати на збут включали:

	2018 р.	2017 р.
Транспортні послуги	120 287	91 454
Маркетингові послуги	28 179	2 592
Заробітна плата та пов'язані витрати	27 341	21 814
Знос і амортизація	15 935	9 751
Ремонт і технічне обслуговування	8 164	6 973
Оренда	3 835	1 013
Консультаційні послуги з транспортування	2 027	1 099
Знецінення дебіторської заборгованості	-	-
Інше	6 091	8 242
	<u>211 859</u>	<u>142 938</u>

Інші операційні витрати включали:

	2018 р.	2017 р.
Чистий збиток від операційних курсових різниць	-	238 181
Знецінення іншої дебіторської заборгованості	84 189	1 793
Амортизація	49 383	60 371
Нерозподілені постійні витрати	29 377	25 429
Інші витрати пов'язані з утриманням персоналу	12 155	9 044
Оренда	4 432	12 106
Коригування вартості запасів до їх чистої вартості реалізації	2 547	1 727
Транспортні витрати	3 763	2 683
Електроенергія	1 082	2 317
Витрати на благодійні заходи	750	515
Штрафи та пені	2	25
Інше	15 452	8 295
	<u>203 132</u>	<u>362 486</u>

Фінансові витрати включали:

	2018 р.	2017 р.
Витрати по процентним кредитам та позикам	290 876	168 043
Фінансові витрати по зобов'язанням з виплат працівникам	6 844	6 577
Фінансові витрати по забезпеченням під рекультивацію земель	7 254	5 138
Інше	13 018	10 959
	<u>317 992</u>	<u>190 717</u>

Фінансові доходи включали:

	2018 р.	2017 р.
Прибуток від зміни припущення (ставки дисконтування та інфляції) по забезпеченню під рекультивацією земель (Примітка 11)	5 964	-
Прибуток від розміщення депозиту	102	69
	<hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/>
	6 066	69

4. Податок на прибуток

Складові доходу з податку на прибуток за роки, що закінчилися 31 грудня були такими:

	2018 р.	2017 р.
Витрати з поточного податку на прибуток	-	-
Дохід/(витрати) від зміни відстроченого податку	-	-
<i>Витрати з податку на прибуток від звичайної діяльності</i>	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
Інший сукупний дохід	2018 р.	2017 р.
Ефект відстроченого податку на актуарні збитки	(794)	2 977
<i>Дохід / (збиток) з податку на прибуток у іншому сукупному доході</i>	<hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/>
	(794)	2 977

Узгодження між сумою доходу з податку на прибуток від звичайної діяльності та добутком бухгалтерського збитку до оподаткування і нормативної ставки податку на прибуток за роки, що закінчилися 31 грудня:

	2018 р.	2017 р.
Збиток до оподаткування	(613 661)	(430 983)
<i>За нормативною ставкою податку на прибуток (2018 р.: 18%, 2017 р.: 18%)</i>	110 459	77 577
Зміна у невизнаних відстрочених податкових активах	(69 971)	(47 281)
Ефект постійних різниць, що не оподатковуються, або не вираховуються для цілей оподаткування	(40 488)	(30 296)
	<hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/>

Станом на 31 грудня 2018 р. та 31 грудня 2017 р. відстрочений податок на прибуток виник за такими статтями:

	<i>Визнано у звіті про фінансові результати</i>	<i>Визнано у сукупному доході</i>	<i>31 грудня 2017 р.</i>	<i>Визнано у звіті про фінансові результати</i>	<i>Визнано у сукупному доході</i>	<i>31 грудня 2018 р.</i>
	<i>31 грудня 2016 р.</i>					
<i>Відстрочені податкові активи</i>						
Короткострокові та довгострокові кредити (i)	30 820	(2 256)	-	28 564	33 898	-
Виплати працівникам (ii)	7 214	(1 029)	2 977	9 162	323	(794)
Основні засоби (iii)	6 538	(821)	-	5 717	1 446	-
Забезпечення (iv)	4 023	2 849	-	6 872	232	-
Запаси (v)	2 414	(2 071)	-	343	186	-
Інша дебіторська заборгованість та оборотні активи (vi)	1 629	(1 352)	-	277	(277)	-
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги (vii)	1 184	(1 144)	-	40	(40)	-
Аванси видані (viii)	269	(269)	-	-	-	-
Інші короткострокові зобов'язання (x)	-	1 205	-	1 205	(503)	-
Податкові збитки (ix)	134 431	51 689	-	186 120	35 500	-
	188 522	46 801	2 977	238 300	70 765	(794)
<i>Невизнані відстрочені податкові активи</i>	<i>(188 234)</i>	<i>(47 089)</i>	<i>(2 977)</i>	<i>(238 300)</i>	<i>(69 971)</i>	<i>(308 271)</i>
	<i>288</i>	<i>(288)</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>794</i>	<i>(794)</i>
<i>Відстрочені податкові зобов'язання</i>						
Інші короткострокові зобов'язання (x)	(288)	288	-	-	-	-
	<i>(288)</i>	<i>288</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>
<i>Чисті відстрочені податкові активи</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>794</i>	<i>(794)</i>

Сутність тимчасових різниць наведена нижче:

- (i) Короткострокові та довгострокові кредити – перевищення нарахованих процентів за кредитами над сумами, довзоленими для оподаткування;
- (ii) Виплати працівникам – відмінності в періоді визнання зобов'язання;
- (iii) Основні засоби – відмінності в строках корисного використання та принципах капіталізації витрат;
- (iv) Забезпечення – відмінності в періоді визнання зобов'язання;
- (v) Запаси – відмінності в методах оцінки;
- (vi) Інша дебіторська заборгованість та оборотні активи – відмінності в періоді визнання;
- (vii) Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги – відмінності в періоді визнання;
- (viii) Аванси видані – відмінності в періоді визнання;
- (ix) Податкові збитки – збитки які можуть бути зараховані проти майбутніх оподатковуваних прибутків (різниця в періоді визнання збитків);
- (x) Інші короткострокові зобов'язання – відмінності в періоді визнання зобов'язання;

Компанія заліковує податкові активи та зобов'язання тільки тоді, коли вона має юридично закріплене право заліку поточних податкових активів і зобов'язань, і відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання стосуються податків на прибуток, що стягаються тим самим податковим органом.

Компанія не визнала відстрочений податковий актив на податкових збитках, короткострокових та довгострокових кредитах, виплатах працівникам, основних засобах, забезпеченнях, запасах та інших короткострокових зобов'язаннях, тому що менеджмент Компанії не має переконливого свідчення того,

що в майбутньому Компанія матиме достатньо податкового прибутку, за рахунок якого вона зможе реалізувати невикористані податкові збитки.

Станом на 31 грудня 2018 р. Компанія не визнала відстрочені податки (2017 р.: нуль) стосовно результатів діяльності інвестицій в асоційовані підприємства Компанії. Компанія визначила, що асоційовані підприємства не накопичили нерозподіленого прибутку, який можливо би було розподілити у майбутньому.

5. Інвестиції в асоційовані підприємства

Станом на 31 грудня 2018 р. та 31 грудня 2017 р. Компанія мала наступні інвестиції в асоційовані підприємства:

Асоційоване підприємство	Вид діяльності	Процент володіння	
		31 грудня 2018 р.	31 грудня 2017 р.
Товариство з обмеженою відповідальністю «ХайдельбергБетон Україна»	Розробка родовищ виробництво та продаж будівельних матеріалів	18,69%	18,69%
Товариство з обмеженою відповідальністю «ХайдельбергГраніт Україна»	Розробка родовищ виробництво та продаж будівельних матеріалів	0,256%	0,256%

В наступній таблиці наведена інформація про рух балансової вартості інвестицій в асоційовані підприємства протягом 2018 та 2017 років (код рядка в балансі 1030):

	2018 р.	2017 р.
Балансова вартість на початок року	10 864	8 730
Частка в прибутку/(збитку) асоційованого підприємства	(854)	2 134
Балансова вартість на кінець року	10 010	10 864

Станом на 31 грудня 2018 р. та 31 грудня 2017 р., балансова вартість інвестицій в ТОВ «ХайдельбергГраніт Україна» складала 125 тис. грн.

Суттєвий вплив Компанії на операційну та фінансову діяльність обох асоційованих компаній досягається за допомогою довіреності, виданої CBR Portland B.V., материнським підприємством обох товариств, згідно з якою керівництву Компанії надано право на безпосередню участь в розробці бізнес-політик та представництва в керівних органах господарських інтересів обох товариств.

Асоційовані компанії, зареєстровані у відповідності до законодавства України, як товариства з обмеженою відповідальністю. Частки асоційованих підприємств не торгуються на відкритому ринку. Протягом 2018 та 2017 років Компанією не було отримано жодних дивідендів від своїх асоційованих підприємств.

Наступна таблиця наводить фінансову інформацію асоційованих підприємств:

	Товариство з обмеженою відповідальністю «ХайдельбергБетон Україна»		Товариство з обмеженою відповідальністю «ХайдельбергГраніт Україна»	
	31 грудня 2017 р.	31 грудня 2018 р.	31 грудня 2017 р.	31 грудня 2018 р.
	Активи		62 487	63 998
Зобов'язання	(3 379)	(6 572)	(45 440)	(16 614)
Чисті активи	49 953	42 842	17 047	47 384
Дохід	101 443	117 710	74 329	111 813
Прибуток за рік	11 415	(4 568)	4 849	35 773
Частка Компанії в прибутках / (збитках) асоційованих підприємств за рік	2 134	(854)	-	-

6. Основні засоби

Основні засоби включали:

	Власна земля	Будівлі та споруди	Машини та облад- нання	Транс- портні засоби	Інші основні засоби	Незавер- шене будів- ництво	Усього
Первісна вартість							
На 31 грудня 2016 р.	3 505	562 581	886 854	169 182	16 423	135 646	1 774 191
Надходження	-	-	-	-	-	60 188	60 188
Трансфери	-	6 471	6 856	2 535	1 761	-	17 623
Вибуття	-	(388)	(46)	(1 025)	(20)	-	(1 479)
На 31 грудня 2017 р.	3 505	568 664	893 664	170 692	18 164	195 834	1 850 523
Надходження	-	-	-	-	-	57 552	57 552
Трансфери	354	3 434	6 528	16 464	4 414	(31 194)	-
Вибуття	-	-	(42)	(1 011)	(264)	-	(1 317)
На 31 грудня 2018 р.	3 859	572 098	900 150	186 145	22 314	222 192	1 906 758
Знос та накопичене знецінення							
На 31 грудня 2016 р.	40	203 665	376 968	92 465	10 542	-	683 680
Нараховано за рік	-	30 565	57 237	12 738	2 673	-	103 213
Вибуття	-	(119)	(46)	(1 400)	(22)	-	(1 587)
На 31 грудня 2017 р.	40	234 111	434 159	103 803	13 193	-	785 306
Нараховано за рік	-	30 825	57 630	13 361	2 688	-	104 504
Вибуття	-	-	(42)	(1 011)	(264)	-	(1 317)
На 31 грудня 2018 р.	40	264 936	491 747	116 153	15 617	-	888 493
Залишкова вартість							
На 31 грудня 2018 р.	3 819	307 162	408 403	69 992	6 697	222 192	1 018 265
На 31 грудня 2017 р.	3 465	334 553	459 505	66 889	4 971	195 834	1 065 217
На 31 грудня 2016 р.	3 465	358 916	509 886	76 717	5 881	135 646	1 090 511

Капіталізація витрат на позики

Протягом 2018 року Компанія здійснювала будівництво деяких основних засобів за рахунок позикових коштів отриманих від своєї фактично контролюючої сторони. Протягом року що закінчився 31 грудня 2018 р. було додатково капіталізовано 1 707 тис. грн. витрат на позики (2017 р.: 315 тис. грн.). Фінансування здійснювалось головним чином за рахунок процентних кредитів та позик, наданих фактично контролюючою стороною HeidelbergCement AG (Німеччина). Ефективна ставка, яка використовувалась для визначення суми витрат, що капіталізувались в 2018 р., складала 11,42% річних (2017 р.: 8,54% річних).

Повністю амортизовані основні засоби

Станом на 31 грудня 2018 р. первісна вартість повністю амортизованих основних засобів, які продовжують використовуватися в операційній діяльності склала 139 296 тис. грн. (2017 р.: 124 628 тис. грн.).

7. Запаси

Запаси включали наступне:

	<i>31 грудня 2018 р.</i>	<i>31 грудня 2017 р.</i>
Незавершене виробництво	187 088	166 489
Сировина	234 780	143 567
Запасні частини	106 230	96 201
Готова продукція	59 169	39 669
Інші запаси	50 284	40 870
	637 551	486 796

Станом на звітну дату 31 грудня 2018 р. Компанія визнала знецінення запасів на суму 62 465 тис. грн. (2017 р.: 60 985 тис. грн.) (Примітка 2.3).

8. Торгова дебіторська заборгованість

Торгова дебіторська заборгованість включала наступне:

	<i>31 грудня 2018 р.</i>	<i>31 грудня 2017 р.</i>
Торгова дебіторська заборгованість за готову продукцію	12 221	101 920
Мінус: резерв під зменшення корисності	(3 223)	(8 797)
	8 998	93 123

Зміни у резерві під зменшення корисності торгової дебіторської заборгованості включали:

	<i>Зменшення корисності на індивідуальній основі</i>
На 31 грудня 2017 р.	8 797
Нараховано за рік	5 710
Використано за рік	(8 487)
Сторнування резерву	(2 797)
На 31 грудня 2018 р.	3 223

Аналіз торгової дебіторської заборгованості за строками погашення:

Усього	<i>Не прострочена i без зменшення корисності</i>	<i>Прострочена але без зменшення корисності</i>		
		До 30 днів	30-60 днів	60-180 днів
31 грудня 2018 р.	8 998	8 249	749	-
31 грудня 2017 р.	93 123	92 111	728	283

Торгова дебіторська заборгованість є безпроцентною, як правило, погашається протягом 15-30 днів. Компанія може приймати відстрочку у погашенні торгової дебіторської заборгованості поза узгоджені договірні строки, коли такі відстрочки вважаються прийнятною альтернативою з точки зору відносин з клієнтом.

9. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають:

	<i>31 грудня 2018 р.</i>	<i>31 грудня 2017 р.</i>
Грошові кошти на банківських рахунках у гривнях	20,605	12 752
Грошові кошти на банківських рахунках в інших валютах	-	9 602
Грошові кошти у касі	39	39
	20 644	22 393

Грошові кошти та їх еквіваленти являють собою грошові кошти, що знаходяться у вільному доступі на вимогу на розрахункових рахунках в банках і в касі і приносять процентний дохід за плаваючою ставкою, що базується на щоденній банківській депозитній ставці.

10. Забезпечення виплат персоналу

Компанія має законодавче встановлене зобов'язання компенсувати Державному Пенсійному Фонду України додаткові пенсії, сплачені Фондом певним категоріям колишніх і чинних працівників Компанії. У відповідності з планом, працівники Компанії, які мають відповідний стаж роботи на посадах, шкідливих для здоров'я, отримують спеціальні пенсії по достроковому виходу на пенсію. Ці пенсії безпосередньо виплачуються Державним Пенсійним Фондом України та потім компенсиються Компанією. Зобов'язання за цим планом відносяться до планів з визначеною виплатою.

Станом на 31 грудня 2018 р., загальна кількість учасників плану складала 961 колишніх і чинних працівників, враховуючи 221 пенсіонерів (2017 р.: 956 працівників та 282 пенсіонерів, відповідно). Наступна таблиця розкриває компоненти витрат за планом, які визнані в звіті про сукупний дохід та суми зобов'язань за планом які визнані в звіті про фінансовий стан. Витрати за планом, за винятком витрат на відсотки, включені в собівартість реалізації; витрати на відсотки включені до фінансових витрат.

Витрати за планом

	<i>2018 р.</i>	<i>2017 р.</i>
Вартість поточних послуг	2 712	2 096
Витрати на відсотки	6 844	6 577
	9 556	8 673

Визнано в звіті про фінансовий стан

	<i>31 грудня 2018 р.</i>	<i>31 грудня 2017 р.</i>
Довгострокова частина (включено в ряд.1520 балансу)	48 283	50 900
Поточна частина (включено в ряд.1630 балансу)	8 364	7 703
	56 647	58 603

Зміни в теперішній вартості зобов'язань

	<i>2018 р.</i>	<i>2017 р.</i>
Теперішня вартість зобов'язання за планом на 1 січня	58 603	40 090
Вартість поточних послуг	2 713	2 096
Витрати на відсотки	6 844	6 577
Виплати за планом	(7 101)	(6 699)
Актуарні збитки, визнані в іншому сукупному доході	(4 412)	16 539
Скорочення плану	—	—
Теперішня вартість зобов'язання за планом на 31 грудня	56 647	58 603

Компанія оцінює, що виплати за планом в 2019 році складуть 8 364 тис. грн. Середня тривалість зобов'язання за встановленими виплатами за планом на дату 31 грудня 2018 р. складала 13 років (2017 р.: 13 років).

Основні припущення використані при визначенні зобов'язань по виплатах працівникам Компанії наведені нижче:

	<i>31 грудня 2018 р.</i>	<i>31 грудня 2017 р.</i>
Ставка дисконтування	12,5%	16,5%
Нижче наводиться кількісний аналіз чутливості для основних припущень станом на 31 грудня 2018 р.:		
	<i>Рівень чутливості зростання на (+) зменшення на (-) %</i>	<i>Вплив на теперішню вартість зобов'язання за планом</i>
Ставка дисконтування	-1%	2 936
Ставка дисконтування	+1%	(2 684)

11. Інші забезпечення (Забезпечення під рекультивацію земель)

На землях, орендованих від місцевих органів самоврядування, Компанія проводить видобування корисних копалин відкритим кар'єрним способом. Компанія законодавчо зобов'язана провести комплекс горно-технічних та біологічних робіт з рекультивації порушених земель перед закінченням строку оренди та повернення земель місцевим органам самоврядування. На кожну звітну дату Компанія оцінює розмір забезпечення, виходячи з розробленого проекту рекультивації, згідно з яким визначено період виконання та вид робіт з рекультивації. В 2018 році Компанія переглянула припущення щодо ставки дисконтування забезпечень, яка зменшилась з 19% до 13.3% що являє собою середньозважену вартість капіталу Компанії до оподаткування. Забезпечення під рекультивацію земель включене до складу інших довгострокових зобов'язань.

Зміни в вартості зобов'язань

	<i>2018 р.</i>	<i>2017 р.</i>
Довгострокова частина		
Залишок на початок року	38 178	20 761
Зміна ставки дисконтування та інфляції	(5 964)	12 279
Витрати на відсотки за забезпеченням (Примітка 3)	7 254	5 138
Залишок на кінець року	39 468	38 178

12. Процентні кредити та позики

	31 грудня 2018 р.	31 грудня 2017 р.
<i>Короткострокові</i>		
Процентні кредити та позики	1 506 856	2 023 162
Нараховані відсотки по кредитам	12 470	5 388
	<u>1 519 326</u>	<u>2 028 550</u>
<i>Довгострокові</i>		
Процентні кредити та позики	1 389 299	-
	<u>-</u>	<u>-</u>
<i>Залишок на кінець року</i>	<u>2 908 625</u>	<u>2 028 550</u>

Строки погашення по довгостроковим процентним кредитам та позикам складають від одного до трьох років.

Процентна ставка та валюта процентних кредитів та позик були наступними:

	Процентна ставка, % річних	Дата погашення	31 грудня 2018 р.	31 грудня 2017 р.
<i>Отримані під плаваючу ставку (2017: фіксовану):</i>				
<i>Від фактично контролюючої сторони</i>				
в євро	Номінальна 9,62% річних додатково до EURIBOR 3m (2017 - номінальна 6,75% річних; ефективна 8,74%- 9,22% річних) Номінальна 4,27% додатково до EURIBOR 3m	2020	1 389 299	1 469 162
в євро		2019	126 856	-
<i>Отримані під фіксовану ставку</i>				
<i>Від комерційних банків</i>				
в гривні	коливається від 19,8% до 21,25% річних в залежності від виданого траншу (2017 – від 11% до 22%)	2019	1 380 000	320 000
<i>Отримані під плаваючу ставку:</i>				
<i>Від комерційних банків</i>				
в гривні	коливається від 10,65% до 30,75%	2019	-	34 000
в гривні	місячний KIEIBOR	2018	-	200 000
<i>Нараховані відсотки по кредитам</i>				
			12 470	5 388
			<u>2 908 625</u>	<u>2 028 550</u>

Відсоткові кредити та позики від комерційних банків були отримані для цілей поповнення обігових коштів Компанії. Станом на 31 грудня 2018 р. Компанія мала 86 170 тис. грн. невикористаного ліміту запозичень по діючим кредитним угодам (2017 р.: 1 456 075 тис. грн.).

Фактична контролююча сторона HeidelbergCement AG виступає гарантом по всім короткостроковим кредитам, отриманим Компанією від комерційних банків, які станом на 31 грудня 2018 р., склали 1 380 000 тис. грн. (2017 р.: 554 000 тис. грн.).

13. Торгова та інша кредиторська заборгованість

Торгова та інша кредиторська заборгованість перед постачальниками включала:

	31 грудня 2018 р.	31 грудня 2017 р.
Торгова та інша кредиторська заборгованість від:		
Контролюючої сторони та підконтрольних їй компаній за послуги	11 194	212 760
Третіх сторін за сировину та послуги	95 607	123 492
	<hr/>	<hr/>
	106 801	336 252

Торгова та інша кредиторська заборгованість є безпроцентною, як правило, погашається протягом 15-30 днів.

14. Операції з пов'язаними сторонами

Пов'язані сторони визначаються Компанією у відповідності до вимог МСБО (IAS) 24 «Розкриття інформації про пов'язані сторони», та при розгляді можливих відносин пов'язаних сторін основна увага приділяється сутності відносин, а не тільки їх юридичній формі. За своєю сутністю операції з пов'язаними сторонами не можуть розглядатися як такі, що здійснюються на звичайних комерційних умовах.

Характер господарської діяльності Компанії передбачає здійснення операцій з іншими компаніями, що знаходяться під операційним управлінням та контролем фактичної контролюючої сторони HeidelbergCement AG. Такі операції представлені в цій фінансовій звітності як операції з пов'язаними сторонами. Всі операції та залишки за операціями з пов'язаними сторонами, розкриті у цій Примітці, підпадають під категорію операцій з іншими пов'язаними сторонами, за винятком винагороди ключовому управлінському персоналу та операцій з асоційованими підприємствами, які представлені окремо.

Заборгованість пов'язаних сторін перед Компанією включала:

	31 грудня 2018 р.	31 грудня 2017 р.
Торгова дебіторська заборгованість	576	466
Інша дебіторська заборгованість	1 194	592
Дебіторська заборгованість за продані основні засоби	-	-
Мінус: резерв під зменшення корисності	-	(8 797)

Торгова дебіторська заборгованість є короткостроковою дебіторською заборгованістю за продукцією, запаси та основні засоби. Виходячи з природи операцій з пов'язаними сторонами, відстрочка, дострокове погашення або інші зміни умов платежів можуть мати місце у наступних періодах на розсуд керівництва Компанії.

Заборгованість Компанії перед пов'язаними сторонами включала:

	31 грудня 2018 р.	31 грудня 2017 р.
Кредити та позики від фактично контролюючою стороною (Примітка 12)	1 516 155	1 469 162
Торгова та інша кредиторська заборгованість (Примітка 13)	11 194	212 760

Протягом років, що закінчились 31 грудня Компанія, здійснила такі операції зі пов'язаними сторонами:

	2018 р.	2017 р.
<i>Включено до доходів та витрат</i>		
Операції з фактично контролюючою стороною		
Дохід від списання кредиторської заборгованості фактично контролюючої стороні	127 549	-
Дохід від надання адміністративних послуг	423	439
Витрати по процентним кредитам та позикам	103 880	90 227
<i>Операції з фактичною контролюючою стороною</i>		
Компенсація витрат за надання кваліфікованого персоналу	34 210	28 450
Відсотки за договорами гарантії	13 018	11 959
Інформаційні та інші послуги	16 005	23 668

Протягом 2018 року Компанією було продано готової продукції та матеріалів асоційованій компанії на суму 47 026 тис. грн. (2017 р.: 37 507 тис. грн.). Станом на 31 грудня 2018 р. та 31 грудня 2017 р. залишки по операціям з асоційованими підприємствами складали:

	31 грудня 2018 р.	31 грудня 2017 р.
Торгова дебіторська заборгованість (Примітка 8)	576	233
Інша дебіторська заборгованість	1 194	580

Кредити та позики

Станом на 31 грудня 2018 р. кредити та позики Компанії включали:

- ▶ короткострокові кредити від фактичної контролюючої сторони HeidelbergCement AG в сумі 126 856 тис. грн. (2017 р.: 1 469 162 тис. грн.), які Компанія визнає за ставкою 4,27% річних додатково до EURIBOR 3m (2017: 6,75% річних).
- ▶ довгострокові кредити від фактичної контролюючої сторони HeidelbergCement AG в сумі 1 389 299 тис. грн. (2017 р.: нуль тис. грн.), які Компанія визнає за ставкою 9,62% річних додатково до EURIBOR 3m.

Фактична контролююча сторона HeidelbergCement AG виступає гарантом по всім короткостроковим кредитам, які отримані Компанією від комерційних банків, які станом на 31 грудня 2018 р. склали 1 380 000 тис. грн. (2017 р.: 554 000 тис. грн.). В 2018 році Компанія включила до складу фінансових витрат нараховані відсотки за договорами гарантії в сумі 13 018 тис. грн. (2017 р.: 11 959 тис. грн.). Станом на 31 грудня 2018 р. відсутня заборгованість Компанії за відсотками по договорам гарантії (2017 р.: 13 465 тис. грн.).

Ключовий управлінський персонал

Станом на 31 грудня 2018 р., ключовий управлінський персонал Компанії складався з восьми осіб (2017 р.: вісім осіб) та включав членів Правління та Наглядової ради Компанії. У 2018 р. витрати Компанії на винагороду ключовому управлінському персоналу склали короткострокові виплати в сумі 4 369 тис. грн. (2017 р.: 3 666 тис. грн.). Станом на 31 грудня 2018 р. Компанія має заборгованість за виплатами ключовому управлінському персоналу в сумі 11 194 тис. грн. (2017 р.: нуль).

15. Операційні ризики, фактичні та умовні зобов'язання

Податкове та інше законодавство

Українське законодавство є нормативні акти, що регулюють сферу оподаткування та інші аспекти діяльності компаній, включаючи валютний контроль і митне законодавство, продовжують змінюватися. Положення законів і нормативних документів зазвичай є нечіткими, і трактуються по-різному місцевими, регіональними й державними органами, а також іншими урядовими установами. Випадки розбіжностей у трактуванні законодавства є непоодинокими. Керівництво вважає, що інтерпретація ним положень законодавства, що регулюють діяльність Компанії, є правильною і Компанія дотрималась всіх нормативних положень, а всі передбачені законодавством податки були сплачені або нараховані.

У податковому законодавстві України передбачені деякі обмеження щодо трансфертного ціноутворення, а також деякі інші обмеження при проведенні подібних торгових операцій з пов'язаними сторонами. Історичні торгові операції Компанії можуть підпадати під дію цих правил трансфертного ціноутворення. Порядок ціноутворення навіть між сторонами, які не є пов'язаними, може також підпадати під дію положень з трансфертного ціноутворення. Діюче українське законодавство з податку на прибуток підприємств не передбачає жодних виключень, якщо ціна продажу суттєво відрізняється від ціни, що визначається на звичайних комерційних умовах. Крім цього, наразі нема розробленої надійної методології кількісної оцінки обмежень у сфері трансфертного ціноутворення. Однак якщо податкові органи виявлять факт недотримання цих правил, вони можуть вимагати провести коригування трансфертного ціноутворення для цілей оподаткування. Підтвердження та застосування суттєвих коригувань трансфертного ціноутворення відповідними податковими органами в судовому порядку може мати негативний вплив на звіт про сукупний дохід Компанії.

Водночас існує ризик того, що операції та правильність інтерпретацій, які не були оскаржені регулятивними органами в минулому, будуть поставлені під сумнів в майбутньому. Однак цей ризик значно зменшується з плином часу. Визначення сум та ймовірності негативних наслідків можливих незаявлених позовів не є доцільним.

Керівництво вважає, що діяльність Компанії здійснюється у повній відповідності до законодавства, що регулює її діяльність, і що Компанія нарахувала й сплатила усі необхідні податки. У випадках, коли порядок нарахування податкових зобов'язань був недостатньо чітким, Компанія нараховувала податкові зобов'язання на основі оцінок керівництва. Станом на 31 грудня 2018 р. існував ризик нарахування додаткового податкового зобов'язання в сумі 52 314 тис. грн. (2017 р.: 52 314 тис. грн.).

Судові позови

У ході звичайної діяльності Компанія виступає стороною судових позовів і претензій. Податкові органи, а також Фонд соціального захисту інвалідів, ініціювали позови проти Компанії стосовно повноти нарахування та сплати податкових зобов'язань. У разі задоволення позовів suma виплат станом на 31 грудня 2018 р. складе 4 768 тис. грн. (2017 р.: 10 340 тис. грн.). За оцінкою юридичних радників Компанії, існує ймовірність задоволення позовів податкових органів та фонду соціального захисту інвалідів, але така ймовірність не є високою. Відповідно, у цій фінансовій звітності не було нараховано забезпечення таких зобов'язань.

Керівництво вважає, що максимальна відповідальність, яка може виникнути у результаті таких позовів та претензій, не буде мати суттєвого негативного впливу на фінансовий стан і результати діяльності Компанії у майбутньому.

Дотримання вимог законодавства щодо охорони навколишнього середовища

Діяльність Компанії підпадає під нормативні заходи контролю щодо охорони навколишнього середовища. Така діяльність передбачає отримання квот та ліцензій на допустимі викиди в атмосферу шкідливих (забруднюючих) речовин, забруднення вод і скидання відходів. Перевищення будь-яких із зазначених квот може мати негативний вплив на можливість здійснення безперервної господарської діяльності в майбутньому. Керівництво вважає, що її діяльність здійснюється у повній відповідності до вимог законодавства щодо охорони навколишнього середовища, що діяли станом на кожну звітну дату.

Оренда землі

Компанія володіє правом користування землею, на якій розташовані її виробничі потужності, і платить податок на землю, який щороку розраховується державою відповідно до загальної площі землі та мети її використання.

Майбутні мінімальні орендні платежі за договорами операційної оренди без права дострокового припинення наведені в таблиці нижче:

	1 рік	1-5 років	Понад 5 років	Усього
На 31 грудня 2018 р.	30 277	20 672	11 733	62 682
На 31 грудня 2017 р.	21 262	36 616	56 603	114 481

Зобов'язання по капітальним інвестиціям

Станом на 31 грудня 2018 р. непогашені зобов'язання Компанії по капітальним інвестиціям, які відносились до придбання виробничого обладнання, склали 36 380 тис. грн. (2017 р.: 19 673 тис. грн.).

16. Цілі та політика управління фінансовими ризиками

Основні фінансові зобов'язання Компанії включають процентні кредити та позики, торгову та іншу кредиторську заборгованість та інші короткострокові зобов'язання. Основна мета цих фінансових інструментів – забезпечити фінансування діяльності Компанії. Компанія має різні фінансові активи, які включають переважно торгову та іншу дебіторську заборгованість, грошові кошти та їх еквіваленти, що виникають безпосередньо в ході господарської діяльності Компанії.

Основними ризиками, притаманними фінансовим інструментам Компанії, є валютний ризик, кредитний ризик, ризик ліквідності та ризик достатності капіталу.

Процес управління ризиками Компанії здійснюється під безпосереднім щоденным контролем керівництва Компанії, при цьому всі стратегічні рішення узгоджуються фактично контролюючою стороною для своєчасного виявлення вищезазначених ризиків, їх оцінки та управління. Згідно з політикою Компанії, похідні фінансові інструменти не використовуються для цілей управління ризиками.

Валютний ризик

Валютний ризик – це ризик того, що справедлива вартість або майбутні грошові потоки від фінансового інструменту коливатимуться внаслідок змін валютних курсів. Схильність Компанії до ризику зміни валютних курсів стосується, в основному, операційної діяльності Компанії (коли доходи або витрати деноміновані в іншій валюті, ніж функціональна валюта Компанії) та фінансової діяльності (пов'язаної із залученням та погашенням процентних кредитів та позик, деномінованих в іншій валюті, ніж функціональна валюта Компанії).

Як і для багатьох інших компаній, що здійснюють свою діяльність в Україні та інших країнах з економікою, що розвивається, іноземні валюти, зокрема, долар США та євро, відіграють значну роль у господарських операціях Компанії.

Офіційні обмінні курси української гривні до долара США та євро, встановлені Національним банком України, були такими:

	Долар США	Євро
31 грудня 2018 р.	27,688	31,714
Середній курс за 2018 рік	27,202	32,134
31 грудня 2017 р.	28,067	33,495
Середній курс за 2017 рік	26,596	30,004
17 квітня 2019 р.	26,722	30,210

Валютний ризик Компанії пов'язаний з монетарними активами та зобов'язаннями, деномінованими в іноземних валютах, а також із загальною нестабільною ситуацією на валютних ринках.

Моніторинг та аналіз цього ризику здійснюється шляхом встановлення максимальної величини відкритої валютної позиції Компанії. Компанія не здійснювала операцій з метою хеджування цих валютних ризиків.

У наведеній нижче таблиці представлена чутливість збитку Компанії до оподаткування до можливої зміни обмінного курсу грн. до долару США та євро, при постійному значенні всіх інших змінних:

	Збільшення «+»/ зменшення «-» валютного курсу, %	Вплив на збиток до оподаткування/ (нерозподілений прибуток)
<i>На 31 грудня 2018 р.</i>		
Гривня/євро	+10,00	(156 455)
Гривня/євро	-10,00	156 455
Гривня/дол. США	+8,00	11
Гривня/дол. США	-8,00	(11)
Гривня/руб.	+18,00	(2 017)
Гривня/руб.	-18,00	2 017
<i>На 31 грудня 2017 р.</i>		
Гривня/євро	+22,00	(381 677)
Гривня/євро	-9,00	156 141
Гривня/дол. США	+14,00	(18 327)
Гривня/дол. США	-10,00	13 091
Гривня/руб.	+25,00	(3 290)
Гривня/руб.	-16,50	2 172

Кредитний ризик

Кредитний ризик – це ризик того, що контрагент не виконав своїх зобов'язань за фінансовими інструментами або за контрактом, що може привести до фінансових збитків. Фінансові інструменти, які назнають кредитного ризику, в основному включають грошові кошти та їх еквіваленти в банках та торгову дебіторську заборгованість. Станом на 31 грудня 2018 р. максимальний кредитний ризик Компанії становив 29 642 тис. грн. (2017 р: 115 516 тис. грн.).

Кредитний ризик Компанії, пов'язаний з невиконанням клієнтами своїх зобов'язань і обмежується балансовою вартістю торгової дебіторської заборгованості та можливим порушенням діяльності Компанії внаслідок можливої втрати важливих клієнтів. Компанія не вимагає застави за фінансовими активами. При управління кредитним ризиком, що стосується торгової дебіторської заборгованості, керівництво Компанії значною мірою покладається на власний розсуд при виборі кінцевих клієнтів і моніторинг їх кредитоспроможності.

Кредитний ризик Компанії, пов'язаний з грошовими коштами та їх еквівалентами, виникає у результаті невиконання контрагентом своїх зобов'язань, при цьому максимальний ризик дорівнює їх балансовій вартості на звітну дату. Інвестиції тимчасово вільних грошових коштів здійснюються лише за рішенням керівництва Компанії та тільки з ухваленими контрагентами в межах встановлених кредитних лімітів для кожного контрагента. Ліміти встановлюються з метою мінімізації концентрації ризиків, і таким чином, зменшують фінансові збитки, що виникають у результаті потенційного невиконання контрагентом своїх зобов'язань.

Ризик ліквідності

Метою Компанії є збереження балансу між безперервністю та гнучкістю фінансування шляхом використання умов кредитування, що надаються постачальниками. Аналогічно політиці управління кредитними ризиками, при управлінні ризиком ліквідності керівництво Компанії значною мірою покладається на власні рішення у плануванні та підтриманні ліквідності Компанії та забезпечені достатніх грошових коштів для фінансування очікуваних операційних витрат, погашення фінансових зобов'язань та здійснення інвестиційної діяльності протягом року.

Фінансові зобов'язання Компанії за строками погашення на основі договірних недисконтованих платежів включали:

	На вимогу	До 3 місяців	3-12 місяців	Понад один рік	Усього
На 31 грудня 2018 р.					
Кредити та позики	12 470	1 420 220	343 851	1 671 590	3 448 131
Торгова та інша кредиторська заборгованість	–	106 801	–	–	106 801
Інші короткострокові зобов'язання	–	17 306	–	–	17 306
На 31 грудня 2017 р.					
Кредити та позики	5 388	594 222	1 573 729	–	2 173 339
Торгова та інша кредиторська заборгованість	–	336 252	–	–	336 252
Інші короткострокові зобов'язання	–	4 335	–	–	4 335

Управління ризиком достатності капіталу

Основна мета політики Компанії з управління ризиком достатності капіталу полягає у забезпечені дотримання Компанією відповідних коефіцієнтів достатності капіталу з метою підтримання безперервності діяльності Компанії. Наглядова рада оцінює ефективність діяльності Компанії та встановлює ключові показники ефективності.

Компанія управлює своєю структурою капіталу та коригує її з урахуванням змін в економічних умовах. Завданням Компанії при управлінні капіталом є забезпечення здатності Компанії продовжувати функціонувати на безперервній основі з метою одержання прибутку для акціонерів і вигод для інших зацікавлених осіб, а також для забезпечення фінансування своїх операційних вимог, капіталовкладень та стратегії розвитку Компанії. Протягом 2018 р. змін у цілях, політиці та процесах не відбулося.

Компанія вважає фінансову і торгову заборгованість та капітал першочерговими джерелами ресурсів капіталу.

	31 грудня 2018 р.	31 грудня 2017 р.
Короткострокові кредити та позики	2 908 625	2 028 550
Торгова та інша кредиторська заборгованість	106 801	336 252
Мінус: грошові кошти та їх еквіваленти	(20 644)	(22 393)
Чиста заборгованість	2 994 782	2 342 409
Усього капітал	(1 347 678)	(738 473)
Капітал та чиста заборгованість	1 647 104	1 603 936
Частка заборгованості	181,8%	146,1%

Керівництво постійно контролює структуру капіталу Компанії й може коригувати свою політику та цілі управління капіталом з урахуванням змін в операційному середовищі, тенденціях ринку або стратегії розвитку.

Справедлива вартість фінансових інструментів

Балансова вартість таких фінансових інструментів Компанії як грошові кошти та їх еквіваленти, торгова та інша дебіторська заборгованість та також торгова і інша кредиторська заборгованість зі строком отримання/погашення до одного року приблизно дорівнює їх справедливій вартості.

Станом на 31 грудня 2018 р. справедлива вартість кредитів та позик, отриманих Компанією становила 2 965 967 тис. грн. (2017 р: 2 063 222 тис. грн.).

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань, що включені до фінансової звітності дорівнює сумі, на яку може бути обмінаний інструмент в результаті поточної операції між бажаючими здійснити таку операцію сторонами, відмінної від вимушеної продажу або ліквідації. При оцінці справедливої вартості фінансових інструментів Компанія застосовує різноманітні методи й робить припущення, які ґрунтуються на ринкових умовах, що існують на звітну дату. Справедлива вартість фінансових зобов'язань оцінюється шляхом дисконтування майбутніх договірних грошових потоків з використанням доступної для Компанії поточної ринкової процентної ставки для аналогічних фінансових інструментів.

Оцінка справедливої вартості фінансових інструментів, що обліковуються за амортизованою собівартістю станом на 31 грудня 2018 р., належить до Рівня 3 ієархії справедливої вартості.

17. Події після звітної дати

Протягом лютого-березня 2019 року Компанія отримала процентні кредити від фактично контролюючої сторони загальною сумою 1 597 315 тис. грн та здійснила остаточне погашення заборгованості по кредитним угодам з комерційними банками на загальну суму 1 380 000 тис. грн. Станом на дату затвердження цієї фінансової звітності, у Компанії відсутня заборгованість по кредитним угодам з комерційними банками та припинені усі угоди з комерційними банками.